

Afgørelse - Delvis godkendelse af Energinets metode for tarifiering af forbrugstilsluttede anlæg i transmissionsnettet

18. juni 2025

J.nr.: 23/02190
Imni

Resumé

Energinet SOV har på egne vegne og på vegne af Energinet Systemansvar A/S og Energinet Transmission A/S (herefter samlet benævnt Energinet medmindre andet er angivet) anmeldt en tarifmetode for tarifiering af forbrugstilsluttede anlæg i transmissionsnettet (herefter Metoden) til Forsyningstilsynets godkendelse.

Energinet har oplyst, at formålet med den anmeldte Metode er et mere omkostnings-ægte tarifieringsdesign gennem en udmøntning af en ændring til elforsyningsloven, som medførte tilladelse til geografisk differentiering af forbrugsanlæg over 10 kV-spændingsniveau. Samtidig indføres der i Metoden en kapacitetsbetaling gennem et effektabonnement således, at forbrugsanlæg tilsluttet transmissionsnettet nu betaler for den kapacitet, som de giver anledning til.

Forsyningstilsynet har vurderet den anmeldte metode i lyset af de relevante materielle kriterier fastsat i dansk ret samt EU-retten. Tilsynet vurderer, at flere af de anmeldte bestemmelser i Metoden rummer visse usikkerheder og tilsynet har derfor kun godkendt Metoden i en tidsbegrænset periode frem til udgangen af 2031.

Usikkerhederne har tillige givet Forsyningstilsynet anledning til at afgive vejledende bemærkninger vedrørende en række forhold, som Energinet skal tage behørigt i betragtning ved en eventuel anmeldelse af en metode for tarifiering af forbrugstilsluttede anlæg i transmissionsnettet, som vil kunne anvendes efter udgangen af 2031.

Forsyningstilsynet har dog ikke godkendt, at Metoden kan finde anvendelse på systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang, eftersom Energinet ikke har kunne godtgøre, hvilke omkostninger disse systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang giver anledning til i transmissionsnettet.

Forsyningstilsynet har også fastsat et vilkår for anvendelsen af Metoden. Dette vilkår indebærer, at Energinet skal indregne under- og overdækninger i den budgetterede mark-up som omtalt i Metodens kapitel 5.

Afgørelse

Forsyningstilsynet godkender delvist den Metode for nettariffer for forbrug tilsluttet transmissionsnettet, som Energinet SOV på egne vegne og på vegne af Energinet Systemansvar A/S og Energinet Eltransmission A/S (de tre selskaber herefter samlet benævnt Energinet, medmindre andet er angivet) har anmeldt til Forsyningstilsynet den 21. oktober 2024 i form af dokumentet "Metode: Nettariffer for forbrug tilsluttet transmissionsnettet (revideret december 2023)" (herefter Metoden) for en periode frem til 31. december 2031.

Følgende dele af Metoden er ikke godkendt eller godkendt med vilkår:

- 1) Forsyningstilsynet godkender ikke, at effektabonnementet eller nettariffen kan tilføres til systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang.
- 2) Forsyningstilsynet fastsætter som vilkår for Metodens anvendelse, at Energinet i den årlige budgettering af den i Metodens § 5 omtalte mark-up indregner under/overdækninger fra året før.

Denne afgørelse erstatter Energitilsynets (nu Forsyningstilsynets afgørelse i sagen truffet den 15. december 2010 om godkendelse af ens eltariffer for Øst- og Vestdanmark, for den del der vedrører nettab, meddelt til det daværende Energinet.dk som part i sagen (tilsynets sagsnummer 4/0820-0304-0022).

Denne afgørelse er truffet under henvisning til elforsyningslovens¹ § 73 a, stk. 1, jf. § 73, og elmarkedsforordningens² artikel 18.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

Vejledning

Forsyningstilsynet vurderer, at der er en række usikkerheder og uklarheder i Metoden, herunder er det usikkert i hvilken grad, at alle elementer i Metoden lever op til kriterierne i elmarkedsforordningens artikel 18 og elforsyningslovens § 73. Tilsynet har redegjort herfor i afsnittet "Begrundelse" længere nede.

På trods heraf har Forsyningstilsynet godkendt størstedelen af Metoden som angivet i afsnittet "Afgørelse" ovenfor. Godkendelsen er dog tidsbegrænset frem til udgangen af 2031. Usikkerhederne yderligere givet tilsynet anledning til at komme med en række vejledende punkter i det følgende.

Forsyningstilsynet vejleder Energinet til at tage disse punkter behørigt i betragtning ved en kommende anmeldelse af en metode for tarifiering af forbrugstilsluttede anlæg i transmissionsnettet efter udgangen af 2031.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1248 af den 24. oktober 2023

² Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet med ændringer af 16. juli 2024

Særligt om ikke geografisk differentieret mark-up og tabskoefficient

Såfremt Energinet vil tarifiere TSO-tilsluttede forbrugere som en særskilt kundekategori efter udgangen af 2031, forudsætter det, at Energinet til Forsyningstilsynet anmelder og får godkendt en ny metode inden udgangen af 2031. Som led i Energinets udarbejdelse af en sådan kommende metode vejleder Forsyningstilsynet Energinet til at undersøge, hvorvidt den nye metode kan indeholde muligheden for, at der kan ske tarifiering på baggrund af en geografisk differentieret mark-up og tabskoefficient i hvert enkelt budområde, og at tabskoefficienten i en kommende metode vil kunne opgøres på timebasis og ikke på årsbasis med den dertil fornødne it-understøttelse.

Energinet skal endvidere indsamle data og lade en kommende metodeanmeldelse ledsage af en omkostningsanalyse af de økonomiske konsekvenser, som en sådan kommende metode medfører for de enkelte kategorier af netbrugere i de enkelte budområder.

Særligt om effektabonnement

Såfremt Energinet vil tarifiere TSO-tilsluttede forbrugere som en særskilt kundekategori efter udgangen af 2031 med et lignende effektabonnement vejleder Forsyningstilsynet Energinet til, at Energinet forinden en anmeldelse af en ny metode for TSO-tilsluttede forbrugere udarbejder en omkostningsanalyse, der tydeliggør, hvordan TSO-tilsluttede forbrugeres andel af Energinets samlede omkostninger beregnes. Analysen skal vise, hvorfor og hvordan de enkelte omkostningselementer fordeles på specifikke kundekategorier og tarifkomponenter. For eksempel skal Energinet vurdere, i hvilken grad driftsomkostninger kan knyttes direkte til kapacitet frem for volumen, samt hvordan en 100 procents kapacitetstarif afspejler Energinets faktiske omkostninger jf. elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, 1. led og ACERs nyeste anbefalinger fra tariff rapporten i 2025, som fremgår af rapportens punkt 125-128.

Derudover skal analysen belyse, hvordan den nuværende tarifmetode har bidraget til systemets samlede effektivitet, jf. elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1.

Særligt om sammenhængen til Energinets metode om begrænset netadgang for forbrugsanlæg

Metoden har en sammenhæng med Energinets metode om begrænset netadgang for forbrugstilsluttede anlæg, som Forsyningstilsynet godkendte den 26. september 2023 (journalnummer 23/00964). Denne sammenhæng følger af Metodens § 4, stk. 4, som fastsætter, at systembrugere, der forsynes fra et transmissionsnet, og som har indgået en aftale med Energinet om begrænset netadgang som varigt vilkår, betaler et reduceret effektabonnement svarende til 1/3 af det almindelige effektabonnement.

Energinet har tilkendegivet, at Metoden om begrænset netadgang vil blive revurderet, herunder med en mulig justering af bidragssatsen på 1/3, som vil blive anmeldt til Forsyningstilsynets godkendelse. Eventuelle ændringer kan derfor have betydning for den nærværende Metode. Hvis evalueringen fører til ændringer – herunder en justering af

bidragssatsen – skal Energinet sikre, at disse ændringer tillige anmeldes som ændringer til nærværende Metode til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1.

Særligt om Energinets omkostninger i Metodens § 2

Godkendelsen af Metodens § 2 ved nærværende afgørelse indebærer ikke en godkendelse af de omkostninger, der måtte være indeholdt i indtægtsrammerne for hhv. Energinet Eltransmission A/S' og Energinet Systemansvar A/S. Forsyningstilsynet fastsætter, hvilket beløb der kan indregnes i Energinet Eltransmission A/S' og Energinet Systemansvar A/S' indtægtsrammer, i særskilte afgørelser efter elforsyningslovens § 71.

Forsyningstilsynet vurderer, at Metodens § 2, stk. 1, er uklar i forhold til definitionen af "den til enhver tid gældende indtægtsramme" for transmissionsvirksomhed. Der henvises nærmere til afsnittet nedenfor i begrundelsen under "Kapitel 2- omkostninger i netpuljen".

Energinet skal derfor overveje muligheden for at udarbejde tarifregnskaber, som vil kunne vise, at Metoden i praksis fører til tariffer, som:

- afspejler de faktiske omkostninger for, hvilke omkostninger de enkelte kategorier af netbrugere giver anledning til
- er ikkediskriminerende
- er gennemsigtige

Tarifregnskaberne vil kunne indsendes årligt sammen med reguleringsregnskaberne for den, der varetager transmissionsvirksomhed af elektricitet, og den der varetager systemansvarlig virksomhed, hvilket vil sige Energinet Eltransmission A/S og Energinet Systemansvar A/S.

Øvrige bemærkninger

Godkendelsen ved nærværende afgørelse omfatter ikke "Anmeldelse – Tarifmetode for nettariffer for TSO-tilsluttet forbrug revideret oktober 2024)" herefter Metodebeskrivelsen fra 21. oktober 2024, samt de yderligere beskrivelser af Metoden, som Energinet har sendt til Forsyningstilsynet.

Sagsfremstilling

Den 27. september 2023 anmeldte Energinet en tarifmetode for tarifiering af forbrugstilsluttede anlæg i transmissionsnettet til Forsyningstilsynets godkendelse med henvisning til § 73 a i elforsyningsloven. Energinet havde medsendt de høringssvar, som Energinet havde modtaget, da de havde et udkast til Metoden i høring. Energinet havde desuden medsendt et notat, hvori de forholdt sig til de modtagne høringssvar.

Forsyningstilsynet stillede Energinet en række opklarende spørgsmål til Metoden den 14. november 2023 samt den 27. november 2023.

Den 12. december 2023 modtog Forsyningstilsynet Energinets besvarelse af Forsyningstilsynets spørgsmål af 14. november 2023. Energinet fremsendte tillige en revideret metode dateret den 4. december 2023.

Forsyningstilsynet har stillet supplerende spørgsmål til Metoden af flere omgange både pr. mail og ved møder, nedenfor angives datoer for det supplerende skriftlige materiale:

- 2. januar 2024 – Forsyningstilsynet modtager Energinets svar på Forsyningstilsynets spørgsmål af 27. november 2023.
- 5. februar 2024 – Forsyningstilsynet stiller supplerende spørgsmål til effektabonnementet
- 14. februar 2024 – Energinet sender konsekvensberegninger
- 14. februar 2024 – Forsyningstilsynet sender supplerende spørgsmål til nettariffen
- 23. februar 2024 – Forsyningstilsynet sender supplerende spørgsmål til Metoden
- 27. februar 2024 – Energinet sender besvarelse på supplerende spørgsmål om effektabonnement
- 8. marts 2024 – Energinet sender Energinet sender besvarelse på supplerende spørgsmål om nettariffen
- 19. marts 2024 - Energinet sender besvarelse på supplerende spørgsmål til Metoden (spørgsmål af 23. februar 2024)
- 16. april 2024 – Forsyningstilsynet stiller supplerende spørgsmål til parter
- 24. april 2024 – Energinet sender besvarelse på supplerende spørgsmål om parter
- 15. maj 2024 - Forsyningstilsynet stiller supplerende spørgsmål til parter (CVR-numre)
- 16. maj 2024- Energinet sender (CVR-numre)
- 16. maj 2024 – Forsyningstilsynet stiller spørgsmål til konsekvensanalysen
- 22. maj 2024 – Forsyningstilsynet stiller supplerende spørgsmål om tredjepartsadgang
- 23. maj 2024 – Energinet sender besvarelse på konsekvensanalyse
- 11. juni 2024 – Energinet sender besvarelse på spørgsmål om tredjepartsadgang
- 1. juli 2024 – Forsyningstilsynet sender supplerende spørgsmål til tredjepartsadgang
- 3. juli 2024 - Energinet sender besvarelse af supplerende spørgsmål om tredjepartsadgang

Forsyningstilsynet modtog på baggrund af udkast til afgørelse sendt til Energinet den 6. september 2024 en revideret Metode af 21. oktober 2024. Se nærmere herom under afsnittet "Høring". Det er Metoden af den 21. oktober 2024, der danner grundlag for nærværende afgørelse.

Baggrund

Energinet er i gang med en større ændring af sine tarifmetoder. Energinet peger på, at ændringerne sker som led i den grønne omstilling og elektrificeringen af samfundet,

med et deraf afledt behov for mere omkostningsægte tarifer, som samtidig sikrer fortsat betaling til drift og udvikling af det kollektive elnet samt til de ydelser, der bidrager til, at energinet kan opretholde forsyningssikkerheden³.

Formålet med den anmeldte tarifmetode for forbrugsanlæg tilsluttet TSO-nettet er ifølge Energinet et mere omkostningsægte tarifdesign, der indfører kapacitetsbetaling for de store tilsluttede forbrugsanlæg. Samtidig indføres en geografisk differentiering af betaling af nettab for de store tilsluttede forbrugsanlæg.

Metoden er en ændring til den eksisterende metode for nettarif, som er godkendt af Energistilsynet (nu Forsyningstilsynet) den 25. oktober 2004⁴.

Metoden ændrer i den tidligere godkendte tarif af 20. december 2010 vedrørende "Energinet.dk: Metodegodkendelse af ens eltariffer for Øst- og Vestdanmark".

Metoden finder anvendelse for systembrugere, der forsynes fra et transmissionssystem, det vil sige elforbrugere, der er tilsluttet direkte på transmissionsnettet inklusive egenproducenter og direkte linjer for så vidt angår deres træk fra nettet.

Indholdet af den anmeldte Metode

Metoden består af 6 kapitler samt et bilag 1, som indeholder definitioner, herunder

kapitel 1: Anvendelsesområde og definitioner

kapitel 2: Omkostninger i netpuljen

kapitel 3: Fordelingsnøgle

kapitel 4: Effektabonnement

kapitel 5: Nettarif

kapitel 6: Ikrafttræden mv.

Kapitel 1 – Anvendelsesområde og definitioner

Kapitel 1 og Metodens § 1 angiver, at "*metoden indeholder metoden for fastsættelsen af nettariffer for systembrugere, der forsynes fra et transmissionssystem*". Herunder, angiver § 1, stk. 2, at "*metoden ikke finder anvendelse for distributionssystemoperatører*".

"Systembruger" i Metoden er angivet under pkt. 1.13 i bilag 1 under definitionen:

"Systembruger: En fysisk eller juridisk person, der forsyner eller forsynes fra et transmissionssystem eller et distributionssystem, som defineret i artikel 2, stk. 1, nr. 54 i forordning (EU) 2019/943."

Af baggrundsmaterialet til Metoden fremgår det, at Metoden også finder anvendelse på systembrugere med tredjepartsadgang, hvor systembrugeren bliver forsynet via en

³ Se om Energinets arbejde med modernisering af tarifdesignet på Energinets hjemmeside: [Modernisering af tarifdesign - Energinet](#)

⁴ Forsyningstilsynets (Energistilsynets) j.nr. 3/1307-0300-0074

anden systembrugers nettilslutning. Forsyningstilsynet forstår det således, at disse systembrugere med tredjepartsadgang falder ind under definitionen "systembruger", hvorfor disse også er en del af den anmeldte Metode. Forsyningstilsynet bemærker, at dette dog ikke eksplicit fremgår af Metoden, som Energinet har anmeldt til Forsyningstilsynets godkendelse.

§ 1, stk. 3 henviser til bilag 1, som er en oversigt over definitioner til brug for forståelsen af Metoden.

Forsyningstilsynet bemærker, at definitionerne henviser til definitioner i elforsyningsloven, elmarkedsforordningen, nettoafregningsbekendtgørelsen⁵ og RFG'en⁶.

Kapitel 2 – Omkostninger i netpuljen

§ 2, stk. 1, angiver hvilke omkostninger der indgår i netpuljen. Netpuljen er Energinets omkostninger til drift og udbygning af eltransmissionsnettet og er opdelt i følgende emner:

1. *"Den til enhver tid gældende indtægtsramme fastsat af Forsyningstilsynet for transmissionsvirksomhed af elektricitet til dækning af omkostninger ved transmissionsaktiviteter inklusive nettab samt en forrentning af den investerede kapital efter bestemmelserne i lov om elforsyning.*

Forsyningstilsynet forstår § 2, stk. 1 således, at bestemmelsen overordnet angiver, hvilke omkostninger netpuljen består af.

§ 2, stk. 2, angiver, hvilke indtægter der fradrages netpuljen som angivet ovenfor forud for fastsættelse af nettariffer for forbrug. Der er tale om følgende indtægter:

1. *"Flaskehalsindtægter, som anvendes i henhold til bestemmelserne i Artikel 19 i EUforordning 2019/943 af den 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet.*
2. *Indtægter fra/omkostninger til transitkompensation i henhold til bestemmelserne i Artikel 49 i EU-forordning 2019/943 af den 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet.*
3. *Indtægter fra indfødningsstariffer og producentbidrag i henhold til Energinets metode for producentbetaling godkendt af Forsyningstilsynet".*

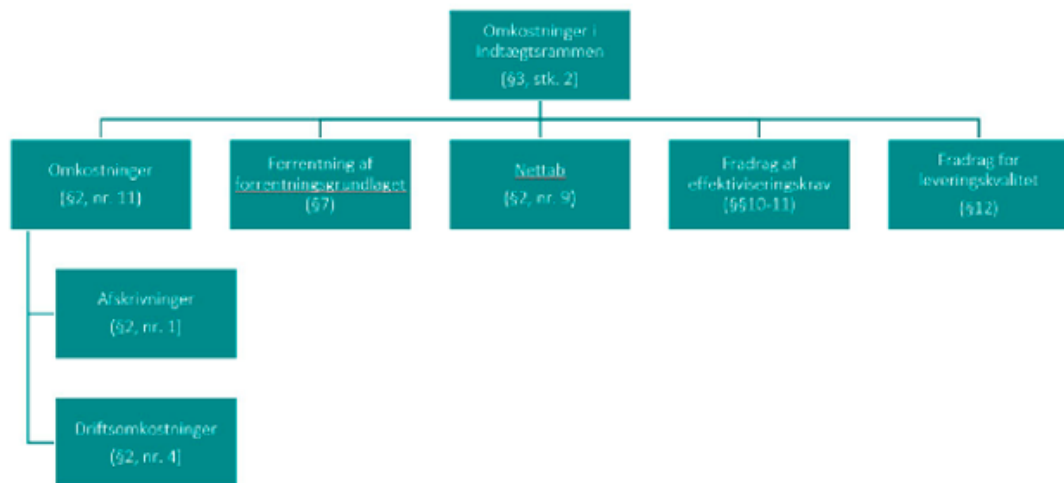
§ 2, stk. 3, angiver, at *"der ved fastsættelsen effektabonnement jf. § kapitel 4 fratrækkes desuden også den indtægt som Energinet modtager fra systembrugere, der forsynes fra et transmissionssystem eller fra et distributionssystem med begrænset netadgang".*

⁵ Bekendtgørelse 2021-12-28 nr. 2657 om nettoafregning for egenproducenter af elektricitet

⁶ Kommissionens forordning (EU) 2016/631 af 14. april 2016 om fastsættelse af netregler om krav til nettilslutning for produktionsanlæg

Forsyningstilsynet forstår § 2, stk. 2 og § 2, stk. 3 således, at bestemmelserne specifikt angiver, hvilke indtægter som bliver fratrukket netpuljen ved dens opgørelse.

Energinet har supplerende illustreret nedenstående model i forhold til beskrivelsen af, hvilke omkostninger, som der ligger i Metodens § 2, stk. 1.

Kilde: Energinets svar på supplerende spørgsmål af 14. december 2023.

Ydermere har Energinet fremsendt en artsbeskrivelse af, hvilke omkostninger, som bliver medregnet i netpuljen. Hertil kan nævnes følgende:

TABEL 1 | ARTSBESKRIVELSE AF OMKOSTNINGER I NETPULJEN

Artsbeskrivelse	Detaljeret artsbeskrivelse	Bemærkning
Nettab	ENTSO ITC-kompensation nettab	ENTSO-transit for nettab – som hovedregel en indtægt
Nettab	Køb af nettab	Køb på børsen: Nettab opdelt på indenlandsk AC-net og relevante DC-udvekslingsforbindelser
Nettab	Handels- og balancegebyrer, nettab	Markedsgebyrer mm. som balanceansvarlig aktør for nettab
Nettab	Balanceomkostninger v. nettab	Omkostninger til balancering af nettab
Drift og vedligehold af net		Indeholdt i "andre eksterne driftsomkostninger" i resultatopgørelse
Drift og vedligehold af net	Driftsomkostninger	F.eks. anskaffelser, energi og forsyning, fremmed ydelser (entreprenører og konsulenter) mm.
Drift og vedligehold af net	Personale omkostninger	F.eks. løn og pension
Drift og vedligehold af net	Intercompany køb	Køb af ydelser fra andre Energinet selskaber
Drift og vedligehold af net	Intercompany salg	Salg af ydelser fra andre Energinet selskaber
Drift og vedligehold af net	Modregning af indtægter fra 3. mand til driftsomkostninger (udlæg)	Indtægter til dækning af omkostninger på f.eks. fællesstationer, kabler mm.
Drift og vedligehold af net	Aktiveret tid	Aktiveret tid på anlægsprojekter
Afskrivninger af elnet	Af- og nedskrivninger	Anlægsaktiver i transmissionsnettet f.eks. udlandsforbindelser, stationer, kabler, ledningsstrækninger.
Afskrivninger af elnet	Modregning af kundebetalte anlægsprojekter	Indtægtsførsel af anlægstilskud i takt med afskrivning af de aktiver, med de vedrører
Forretning af elnet	Finansielle indtægter	Renteindtægter mv.
Forretning af elnet	Finansielle omkostninger	Renteomkostninger på gæld, koncernmellemværender, reetableringsforpligtelse mv.

Kilde: Energinet svar på supplerende spørgsmål af 14. december 2023

Note: Forsyningstilsynet har selv indskrevet artsbeskrivelsen af Energinets omkostninger til egen tabel.

Forsyningstilsynet vil i begrundelsen gå nærmere ind i tilsynets vurdering af, hvordan tilsynet forstår kapitel 2 og ud fra den forståelse har truffet nærværende afgørelse.

Kapitel 3 – Fordelingsnøgle

§ 3, stk. 1, angiver, at *"de systembrugere som forsynes ud fra et transmissionssystem, skal afholde en forholdsmæssig andel af de omkostninger, der i nævnt i § 2, stk. 1 undtagen de omkostninger som er nævnt i § 3, stk. 4"*.

§ 3, stk. 2, angiver, at *"systembrugerens forholdsmæssige andel af omkostningerne udgør summen af elforbrug for alle systembrugere, der for forsynes fra et transmissionssystem divideret med det samlede elforbrug i Danmark som opgjort i DataHub, jf. dog § 3, stk. 3"*.

§ 3, stk. 3, angiver, *"at elforbruget fra systembrugere, der forsynes fra et transmissionssystem, og som har indgået en aftale om begrænset netadgang for forbrugsanlæg i transmissionsnettet med Energinet, ikke indgår i elforbruget opgjort i stk. 2 ved beregning af effektabonnement"*.

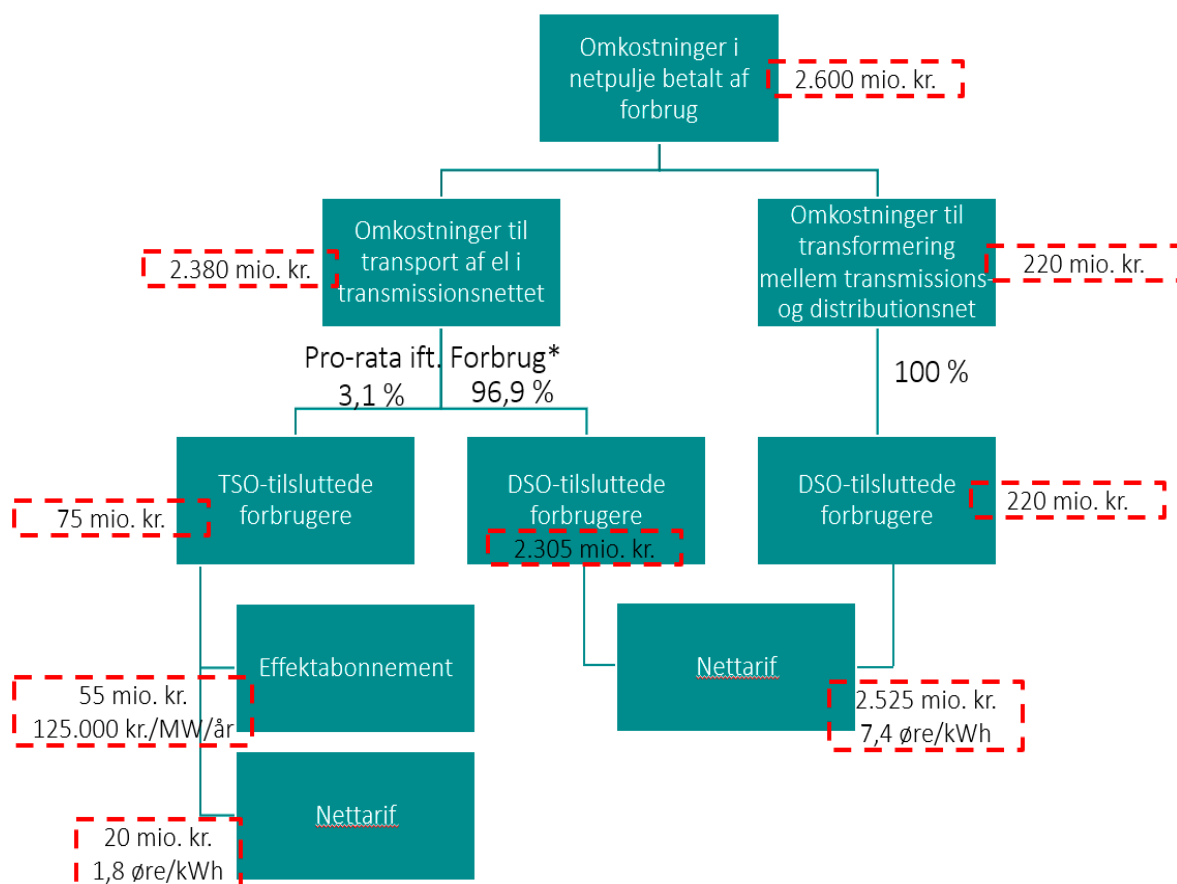
§ 3, stk. 4 angiver, at *"elforbruget fra systembrugere, der forsynes fra et distributionsystem, og som har indgået en aftale om begrænset netadgang til transmissionsnettet med Energinet, indgår ikke i elforbruget som opgjort i stk. 2 ved beregning af effektabonnement"*.

§ 3, stk. 5, angiver, *"at systembrugere, der forsynes fra et transmissionssystem, skal ikke afholde den delmængde af omkostninger i § 2 stk. 1, nr. 1, der kan henføres til transformering fra transmissions- til distributionsniveau"*.

Forsyningstilsynet forstår kapitel 3 således, at bestemmelserne angiver, hvordan fordelingsnøglen fordeler omkostningerne i netpuljen til de systembrugere som er tilsluttet og forsynes fra et transmissionssystem.

Af metodebeskrivelsen til den anmeldte Metode i pkt. 3.3 har Energinet redegjort nærmere for delingsnøglen. Energinet har blandt andet beskrevet, hvordan vandfaldsmodellen anvendes til at fordele omkostningerne ud på de forskellige kundekategorier i Energinet. Ydermere har Energinet illustreret et beregningseksempel af omkostningsfordelingen, som ser sådan ud:

Af metodebeskrivelsen til den anmeldte Metode i pkt. 3.3 har Energinet redegjort nærmere for delingsnøglen. Energinet har blandt andet beskrevet, hvordan vandfaldsmodellen anvendes til at fordele omkostningerne ud på de forskellige kundekategorier i Energinet. Ydermere har Energinet illustreret et beregningseksempel af omkostningsfordelingen, som ser sådan ud:

Kilde: Energinets metodebeskrivelse anmeldt til Forsyningstilsynet den 21. oktober 2024.

Modellen illustrerer hvordan omkostningsfordelingen for tariffåret 2023 har set ud.

Energinet har i supplerende svar af 27. februar 2024 til Forsyningstilsynet oplyst, at forbruget fra forbrugsanlæg tilsluttet med begrænset netadgang ikke indgår i fordelingsnøglen. Den indtægt, som Energinet opkræver på baggrund af systembrugere tilsluttet med begrænset indgår i den del af netpuljen, som vedrører infrastrukturomkostninger, inden det budgetterede tarifprovenu fordeles imellem transmissions- og distributionsniveau. Se mere i figuren nedenfor i kapitel 4.

Kapitel 4 – Effektabonnement

§ 4, stk. 1, angiver, at systembrugere, der forsynes fra et transmissionssystem, skal betale effektabonnement.

§ 4, stk. 2, angiver, "at effektabonnementet, fastsættes, så den dækker Energinets omkostninger i netpuljen, undtaget

- omkostningerne til nettab

- omkostninger, der er undtaget i § 3, stk. 5 (omkostninger der kan henføres til transformering fra transmissions- til distributionsniveau).
- den andel af omkostningerne, der finansieres af producentbetaling
- flaskehals- eller transitindtægter, jf. § 2, stk. 2".

§ 4, stk. 3, angiver, at "Energinet opkræver effektabonnement ud fra den i systembrugerens nettilslutningsaftale aftalte udvekslingskapacitet i forbrugsretningen pr. tilslutningspunkt til transmissionsnettet og som den enkelte systembrugers forholdsmæssige andel af den samlede tilsluttede udvekslingskapacitet i kategorien af systembrugere".

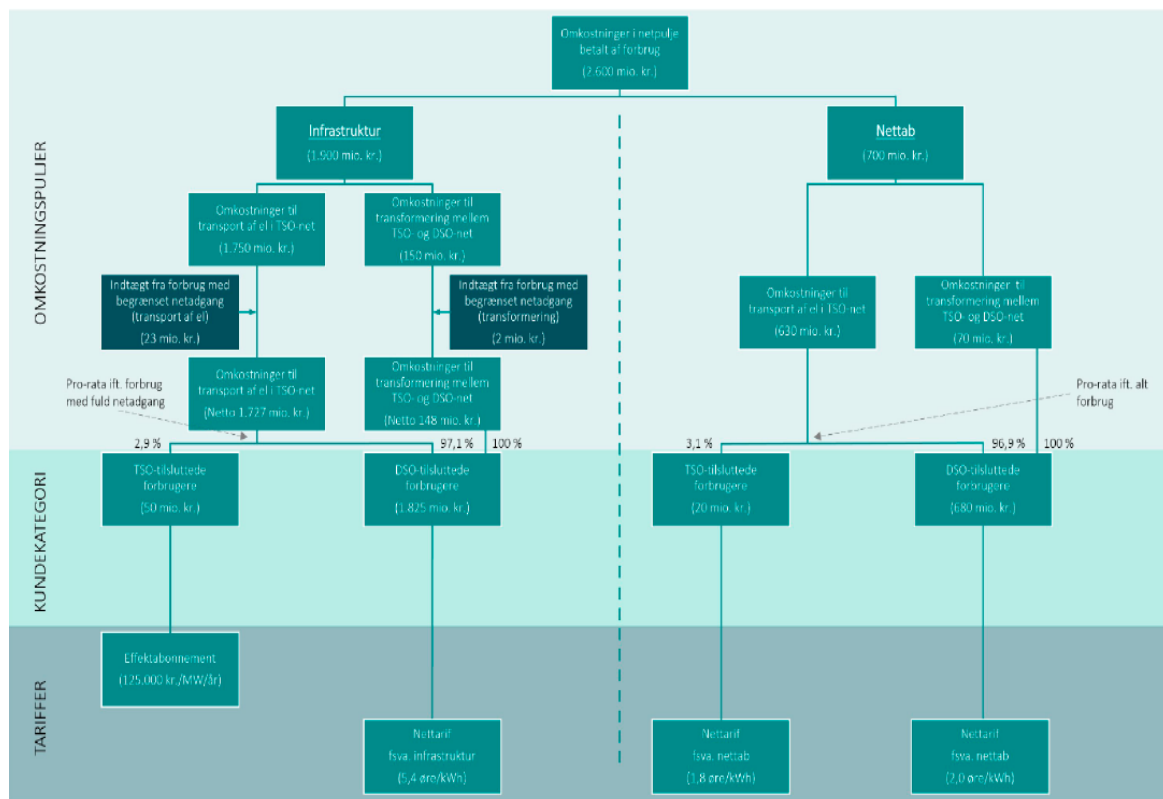
Energinet har hertil angivet, at systembrugerens forholdsmæssige andel bestemmes som systembrugerens ønskede trækningsret i forhold til summen af alle systembrugeres trækningsret. Energinet har illustreret, hvorledes den forholdsmæssige andel bestemmes:

$$\text{Effektabonnement}_i = \frac{\text{Aftalt kapacitet i NTA}_i}{\sum_i^n \text{Aftalt kapacitet i NTA} + \sum_i^n \text{Målt peak i de seneste 5 år for kunder uden NTA}}$$

Den enkelte systembrugers trækningsret (tælleren i ovenstående formler) vil ikke blive oplyst for øvrige systembrugere, men Energinet kan offentliggøre summen af alle systembrugeres ønskede trækningsret (nævneren i ovenstående formler).

§ 4, stk. 4, angiver, at "systembrugere, der forsynes fra transmissionsnettet og som har indgået en aftale med Energinet om begrænset netadgang som varigt vilkår for forbrugsanlæg i transmissionsnettet, betaler et reduceret effektabonnement svarende til 1/3 af det almindelige effektabonnement".

Energinet har oplyst, at indtægten indgår fra disse systembrugere, tilsluttet med begrænset netadgang, til brug af nedsættelse af infrastrukturomkostninger, inden det budgetterede tarifprovenu fordeles imellem transmissions- og distributions niveau ift. fordelingsnøglen for tarifprovenu i vandfaldsmodellen. Effektabonnementet for de ikke-afbrydelige transmissionstilsluttede kunder fastsættes således, at abonnementsbetalingerne dækker alle omkostningerne til drift og vedligehold, forrentning samt afskrivninger, som er blevet allokert til de transmissionstilsluttede kunder. Energinet har illustreret det som følgende i deres svar på supplerende spørgsmål af 27. februar 2024:

Kilde: Energinets supplerende svar af 27. februar 2024.

§ 4, stk. 5, angiver, at "for de systembrugere, der forsynes fra transmissionsnettet pr. 1. april 2023 og som ikke har aftalt en trækningsret med Energinet senest den 30. september 2024, opkræver Energinet effektabonnement ud fra gennemsnittet af systembrugers årlige maksimale træk opgjort på timebasis (kWh/h) de foregående fem år. Indtil der indgås en aftale, vil dette tarifieringsgrundlag blive ajourført en gang årligt i januar på baggrund af seneste fem års data".

§ 4, stk. 6, angiver, at "opkrævningen af effektabonnement sker fra tidspunktet for meddelelse af den midlertidige driftstilladelse (ION), dvs. når anlægget påbegynder leveringen af energi til det kollektive net".

Forsyningstilsynet forstår kapitel 4 således, at bestemmelserne angiver, hvordan effektabonnementet fastsættes og opkræves.

Kapitel 5 – Nettarif

§ 5, stk. 1 angiver, at systembrugere, der forsynes fra et transmissionssystem, skal betale nettarif.

§ 5, stk. 2, angiver, "at tariffen fastsættes, så den dækker Energinets omkostninger til nettab undtaget

- den andel af omkostningerne, der finansieres af flaskehals- eller transitindtægter, jf. §. 2

- omkostninger der er undtaget i § 3, stk. 5".

§ 5, stk. 3, angiver, "at tariffen fastsættes for hvert prisområde på timebasis som elspotprisen tillagt en mark-up for balancerings- og handelsomkostninger multipliceret med en tabsprocent".

§ 5, stk. 4 angiver, at "mark-up for balancerings- og handelsomkostninger fastsættes på baggrund af Energinets budgetterede omkostninger for det kommende kalenderår".

§ 5, stk. 5, angiver, at "tabsprocenten fastsættes som forholdet mellem nettabet i transmissionsnettet og det samlede forbrug i Danmark som opgjort i DataHub, eksklusive

- den andel af nettabet, der finansieres af indtægter nævnt i § 2, stk. 2,
- den andel af nettabet der kan henføres til transformering mellem transmission og distribution nævnt i § 3, stk. 4".

Tabsprocenten fastsættes på baggrund af budgetterede værdier for det kommende kalenderår.

§ 5, stk. 6, angiver, "at Energinet udmelder mark-up for balancerings- og handelsomkostninger samt tabsprocent i forbindelse med fastsættelse af Energinets øvrige tariffer. Energinet offentliggør tarifferne på Energinets hjemmeside".

§ 5, stk. 7, angiver, at "afregningsgrundlaget er systembrugerens aftag fra det kollektive net opgjort ved forbrugsmålepunktet, og tariffen opkræves i øre/kWh".

Forsyningstilsynet forstår kapitel 5 således, at bestemmelserne angiver, hvordan nettatariffen fastsættes og opkræves.

Den i Metoden fastsatte nettarif fastsættes ud fra elspotprisen i henholdsvis DK1 eller DK2 (alt efter, hvor systembrugeren er tilsluttet), hvorefter denne tillægges en årlig fastsat mark-up og multipliceres med en årlig fastsat tabskoefficient. Et eksempel herpå er følgende:

$$\text{Nettarif}_{DK1,t} = (\text{Elspotpris}_{DK1,t} + \text{Mark-up}_{DK}) \cdot \text{Tabskoefficient}_{DK}$$

Af metodebeskrivelsen pkt. 3.5 fremgår, at "den variable nettarif fastsættes, så den dækker Energinets omkostninger til nettab og dermed afspejler de marginale variable omkostninger, der aktiveres ved transport af den marginale kWh gennem transportsystemet.

Energinet har angivet, at niveauet på nettabstariffen kendes dagen før driftsdøgnet, når elspotprisen udmeldes fra børserne. Energinet har oplyst, at Energinet ikke planlægger at udsende en daglig oversigt over niveauet for nettabstariffen for det kommende døgn. Hertil redegør Energinet for, at der er tale om få meget store forbrugere, hvor Energinet antager, at elspotprisen i forvejen udgør en væsentlig parameter i disse systembrugeres produktionsplanlægning. Derfor vurderer Energinet, at det er tilstrækkeligt at udmelde tabskoefficient og mark-up en gang årligt i forbindelse med den øvrige tarifudmelding.

Priser og flow i elmarkederne fastsættes pr. market time unit (MTU). For nuværende er MTU 60 minutter. I EU/EØS vil børserne overgå til 15 min MTU forventeligt i starten af 2025, så spotpriserne fastsættes på kvartersbasis. Energinet har i Metodens § 7 angivet, at Energinet med et varsel på minimum seks måneder kan ændre beregningsmetoden for nettariiffen, så tariffen fastsættes for hvert prisområde på kvartersbasis.

Energinet har dog for nuværende ingen planer om at fastsætte nettariiffen på kvartersbasis selvom MTU ændres til 15 min på børserne. Det skyldes, at al datakommunikation mellem Datahub og elleverandørerne er baseret på timetariffer og det vil være en uforholdsmæssig stor opgave, at ændre kommunikationen til at kunne håndtere kvarterstariffer. Derfor vil Energinet efter overgangen til 15 min MTU i Europa fastsætte nettariiffen på timebasis ved at tage gennemsnittet af de 4 kvarters elspotpriser.

Energinet har beregnet to eksempler på prisfastsættelsen på mark-uppen og tabskoefficienten⁷. Eksemplerne ses nedenfor:

Mark-up (Beregningseksempel)			
(1)	Nettab i transmissionsnettet	GWh	544
(2)	Opregeringsbehov	%	10%
(3)	Nedreguleringsbehov	%	-10%
(4)=(1)*(2)	Balancekraft opregulering	GWh	54
(5)=(1)*(3)	Balancekraft nedregulering	GWh	-54
(6)	Gennemsnitlig spotpris	DKK/MWh	500
(7)	Ubalancepris ved opregulering (spotpris + 35 kr/MWh)	DKK/MWh	35
(8)	Ubalancepris ved nedregulering (spotpris - 35 kr/MWh)	DKK/MWh	-35
(9)=[(6)+(7)]*(4)	Omkostning ved opregulering	1.000 kr.	29.104
(10)=[(6)+(8)]*(5)	- Indtægt ved nedregulering	1.000 kr.	-25.296
(11)=(9)+(10)	Samlet betaling for regulering	1.000 kr.	3.808
(12)=(11)/(1)	Mark-up	DKK/MWh	7

Tabel 3 Eksempel på beregning af Mark-up

:

⁷ Fremgår af Energinets anmeldelse af 12. december i baggrundsdokumentet side 14 og 15

Tabskoefficient (Beregningseksempel)			
(1)	Forbrug	GWh	36.650
(2)	Nettab i transmissionsnettet*	GWh	920
(3)	- heraf finansieret af flaskehalsindtægter (10 %)	GWh	92
(4)	- heraf finansieret af transitkompensation (20%)	GWh	184
(5)	- heraf nettab i 132/150 kV transformere (estimeret)	GWh	100
(6)=(2)-(3)-(4)	Nettab i transmissionsnettet, der indgår i tabskoefficient	GWh	544
(7)=(6)/(1)	Tabskoefficient	Pct.	1,5%

* Eksklusiv nettab på udvekslingsforbindelser, der som udgangspunkt er fuldt finansieret af flaskehalsindtægter og transitkompensation

Tabel 4 Eksempel på beregning af tabskoefficient

Dette giver følgende energitarif eksemplificeret ved time t i Vestdanmark (DK1), jf. Figur 5.

$$Nettarif_{DK1,t} = (Elspotpris_{DK1,t} + Mark - up_{DK}) * Tabskoefficient_{DK}$$

Energinet har valgt at fastsætte tabskoefficient og mark-up på årsbasis og ens for DK1 og DK2 ud fra et hensyn om at kunne udmelde nettabstariffen til aktørerne på forhånd, så den er kendt inden driftstimen og kan indgå i aktørernes dispositioner. Tabskoefficient og mark-up, som skal dække balanceringsomkostninger, kendes først med sikkerhed efter driftstimen. Energinet har valgt, at fastsætte disse parametre årligt. Energinet har peget på, at Metoden giver aktørerne en større sikkerhed for tariffens størrelse og en betydeligt mindre kompleks tarifmetode.

Energinet vurderer, at over-/underdækning fremover vil blive væsentligt mindre, da den nye energitarif, der baseres på elspotprisen, eliminerer prisafvigelser. Som konsekvens af den anmeldte Metode vil der derfor således alene være over-/underdækninger for de elementer af nettariffen som vedrører mark-up og tabskoefficient.

Energinet har videre peget på, at de har lagt vægt på et hensyn til gennemsigthed og rimelige vilkår for aktørerne, ligesom Energinet har lagt vægt på, at Energinets administration af Metoden er administrativt hensigtsmæssig. Energinet argumenterer for, at dette valg ikke har væsentlig betydning for omkostningsægtheden i Metoden, der er væsentligt mere præcis end den nuværende. Omkostningerne, der indgår i energitariffen for TSO-tilsluttede forbrugere for nuværende vurderes af Energinet til at udgøre cirka 20 mio. kr. om året. Heraf har Energinet vurderet, at omkostninger der indgår i mark-uppen udgør under 5 pct.

Energinet har dertil yderligere oplyst, at ITC-transitkompensationsordningen komplicerer en indførsel af geografisk differentiering af fastsættelse af tabskoefficient og mark-up. Energinet oplyser blandt andet af supplerende svar til Forsyningstilsynet den 8. april 2024 følgende:

"ITC-transitkompensationsordningen kompenserer de lande, som stiller net til rådighed for transit, bl.a. for de omkostninger til nettab, som transitten forårsager. Kompensationen beregnes ved at finde forskellen mellem det faktiske nettab og det nettab, der ville have været, hvis ikke der havde

været transit i hele det europæiske elnet. Beregningerne foretages af ENTSO-e i en fælles europæisk netberegningsmodel, der indeholder en repræsentation af hele det europæiske elnet. Denne model er kompleks og Energinet har ikke fuld indsigt i den samlede model eller i de forhold i det samlede europæiske system, som giver den resulterende transitkompensation, som Energinet modtager. ITC-ordningen kompenserer for noget af nettabet ved at fjerne et estimeret transitflow, som værdisættes ud fra den enkelte landes priser på nettab og ordningen er baseret på en række matematiske modeller, hvilket gør det vanskeligt at forklare overfor brugere af nettet, hvilket residual der lige nøjagtigt skal betales af dem. Desuden er compensationens størrelse afhængig af forhold, der ligger udenfor Energinets og de danske aktørers råderum. Det kan således godt lade sig gøre at indføre geografisk differentierede tabskoefficienter og opgøre ITC-transitkompensationen særskilt for DK1 og DK2, men effekten og differentieringen mellem prisområderne vurderes at være marginal. Da tallene ikke opgøres områdevis i dag, vil denne tilføjelse til Energinets metode kræve et udviklingsarbejde og en administrativ byrde der ikke forventes at stå mål med et markant mere omkostningsægte resultat. Derfor har Energinet valgt en enkel model, der følger Energinets generelle måde at opkræve forbrugstariffer på og som er en videreførelse af den nuværende tarifmodel for så vidt angår tabskoefficient".

Energinet har den 21. oktober 2024 yderligere redegjort for de økonomiske konsekvenser for indførsel af den geografiske differentiering. Energinet har i tabellerne nedenfor illustreret forskellen på tarifeffekten for forbrugerne i DK1 og DK2 ved en tabskoefficient, afhængig af om den beregnes på landsplan, som anmeldt i Metoden, eller separat for henholdsvis DK1 og DK2. Energinet har angivet, at beregningerne er baseret på data for 2023 og til og med 3. kvartal 2024.

I første tabel har Energinet angivet, at tabsprocenten er beregnet forsimplet ved at dividere nettabet med forbruget i henholdsvis DK1 og DK2, det vil sige, at der er ikke taget hensyn til ITC-transitkompensation, da Energinet ikke har en let tilgængelig opdeling af transitkompensationen på indenlandsk net og udlandsforbindelser net samt på prisområder.

TABEL 2 | TABSPROCENTER FOR PERIODEN JANUAR 2023 TIL SEPTEMBER 2024

Periode	Nettab (GWh)			Forbrug (GWh)			Tabsprocent (pct)		
	DK1	DK2	DK	DK1	DK2	DK	DK1	DK2	DK
2023	560	343	903	22.888	13.424	36.312	2,4%	2,6%	2,5%
2024 (Q1-Q3)	472	231	703	17.727	10.511	28.238	2,7%	2,2%	2,5%
Hele perioden	1.032	574	1.606	40.615	23.936	64.551	2,5%	2,4%	2,5%

Tabel 1 Tabsprocenter for perioden januar 2023 – september 2024

Kilde: Energinets beregninger i bemærkninger til Forsyningstilsynets udkast til afgørelse den 21. oktober 2024.

I en anden tabel (Tabel 2 nedenfor) har Energinet angivet, at den resulterende tarifeffekt er beregnet ved at gange områdespotprisen med tabsprocenterne fra Tabel 1. Ved at anvende en landsdækkende tabsprocent vil en forbruger i DK1 i gennemsnit betale 1,43 øre/kWh i nettarif, hvor betalingen ved en tabsprocent beregnet for DK1 alene ville give anledning til en gennemsnitlig betaling på 1,40 øre/kWh. Tilsvarende vil en forbruger i DK2 i gennemsnit betale 1,30 øre/kWh i nettarif ved en landsdækkende tarif mod 1,35 øre/kWh ved en tabsprocent beregnet for DK2 alene. I den analyserede periode betaler en forbruger i DK1 således 0,03 øre/kWh mere og en forbruger i DK2 0,05 øre/kWh mindre ved en landsdækkende tabsprocent i forhold til ved en områdespecifik

tabsprocent. Energinet angiver normalt tariffer med 1 decimal og sådanne forskelle vil derfor normalt forsvinde i afrundingerne.

TABEL 3 | **TARIFEFFEKT AF SPOTPRISAFHÆNGIG NETTARIF VED FORSKELLIGE TABSPROCENTER**

Periode	Spotpris (øre/kWh)		Tarifeffekt ved DK tabsprocent (øre/kWh)		Tarifeffekt ved DK1 hhv. DK2 tabsprocent (øre/kWh)	
	DK1	DK2	DK1	DK2	DK1	DK2
2023	65	61	1,58	1,55	1,61	1,50
2024 (Q1-Q3)	48	48	1,27	1,06	1,19	1,20
Hele perioden (gns.)			1,43	1,30	1,40	1,35

Tabel 2 Tarifeffekt af spotprisafhængig nettarif ved forskellige tabsprocenter

Kilde: Energinets beregninger i bemærkninger til Forsyningstilsynets udkast til afgørelse den 21. oktober 2024.

Metodens § 5 gør, at Energinet kan tilpasse nettariffer timebaseret til aktuelle elspotpriser, hvilket reducerer afvigelser. Prognoser for nettab i DK1 og DK2 viser ingen væsentlige forskelle i præcision, da begge områder bruger samme prognosemodel.

Energinet konkluderer derfor, at landsdækkende satser ikke fører til krydssubsidiering og finder ikke grundlag for at indføre geografisk differentierede tabskoefficienter eller mark-up.

Kapitel 6 – Ikrafttræden mv.

§ 6 angiver, at Metoden træder i kraft den 1. januar 2025. Energinet har på et møde med Forsyningstilsynet den 22. august 2024 oplyst, at Energinet har udskudt implementeringen af Metoden til 1. januar 2026.

§ 7 angiver, at Energinet med et varsel på minimum seks måneder kan ændre beregningmetoden for nettariffen, så tariffen fastsættes for hvert prisområde på kvarterbasis.

§ 8 angiver, at Metoden ændrer i Energinets metode: "Opdeling af den systemansvarlige virksomheds tarifpuljer den 1. januar 2005", som blev godkendt af Forsyningstilsynet den 25. oktober 2004.

§ 9 angiver, at Metoden ændrer i Energinets metode: "Ens eltariffer for Energinet.dk i Øst- og Vestdanmark", som blev godkendt af Forsyningstilsynet den 20. december 2010.

Bilag og baggrundsdokumenter til Metoden

Nedenfor beskriver Forsyningstilsynet visse af de bilag og baggrundsdokumenter, som Energinet har sendt til tilsynet sammen med Metoden, men som tilsynet ikke træffer afgørelse om godkendelse af i denne afgørelse.

Bilag 1 - konsekvensanalyse

Energinet har udarbejdet en økonomisk konsekvensanalyse af den anmeldte Metode, dvs. en beregning af, hvad Metoden har af konsekvenser for indførslen af tarifiering for forskellige typer af forbrugstilsluttede anlæg i transmissionsnettet.

Særligt om tredjepartsadgang

Energinet har i baggrundsmaterialet til Metoden beskrevet, hvordan anlæg med tredjepartsadgang skal tariferes⁸. Herunder står følgende angivet:

[S]ystembrugere med tredjepartsadgang via en primær systembrugers nettilslutning, opkræves særskilt effektabonnement. En systembruger kan altså ikke pulje trækingsret med andre systembrugere i samme nettilslutning bag et fælles nettilslutningspunkt. Dette gælder uanset størrelsen af forbrugsanlæg med tredjepartsadgang. Tariferingsgrundlaget fastsættes med udgangspunkt i den aftalte trækingsret i nettilslutningsaftalen, uafhængigt af om der kan være eventuelle begrænsninger i den primære systembrugers nettilslutning – f.eks. hvis den primære systembruger på nogle tidspunkter selv anvender den fulde kapacitet på sin nettilslutningsforbindelse. En anlægsejerrepræsentant for en direkte linje anses her som en systembruger, da direkte linjer i elforsyningsloven anses som en enhed, repræsenteret af en anlægsejerrepræsentant.

Energinet har i to notater af 11. juni og 2. juli 2024 uddybet, hvordan tredjepartsadgang skal forstås samt beskrevet, hvordan Metoden skal ses i sammenhæng til tredjepartsadgange.

Energinet angiver⁹ blandt andet, at

"Med vores nuværende viden drejer problemstillingen med tredjepartsadgang sig om ganske få tilslutninger, hvor nogle teleantennor/sendemaster og/eller elkedler/fjernvarme-varmepumper er tilsluttet direkte i en produktionstilslutning bag det kollektive net og dermed ikke med egen nettilslutning til det kollektive net.

- Der er for teleantennor/sendemaster tale om meget små forbrugsenheder, der i dag ville blive tilsluttet distributionsnettet og ikke transmissionsnettet.
- Elkedler er derimod større enheder, som effektmæssigt kan være i samme størrelsesorden som produktionsanlægget, og hvor forbrugsleveringsomfanget endda kan være større end produktionsanlæggets eget forbrugs-leveringsomfang (til egetforbrug)."

[...]

"Hensigten med beskrivelserne i tarifmetoden er, at de historiske nettilsluttede 3. partsadgange tariferes, som om de var direkte tilsluttet i samme station som hovedanlægget. Derved følger tarifieringen hovedreglen i elforsyningsloven, dvs. at al transport og distribution af elektricitet sker via det kollektive elforsyningsnet. Denne type nettilslutninger bliver ikke foretaget i dag, medmindre tilslutningerne opfylder kriterierne, der berettiger, at de kan undtages fra hovedreglen, for eksempel direkte linjer eller interne elektricitetsforbindelser.¹⁰"

Energinet har endvidere i bemærkninger til Forsyningstilsynets udkast til afgørelse af 21. oktober 2024 angivet, at Energinet er forpligtet til at forsyne systembrugere, der

⁸ Side 11-12 af Energinets baggrundsmateriale af 12. december 2023.

⁹ Energinets supplerende svar af 2. juli 2024 side 1

¹⁰ Energinets supplerende svar af 2. juli 2024 side 2

forsynes fra det kollektive elforsyningsnet bag tilslutningspunktet, uanset om systembrugerens er direkte eller indirekte tilsluttet transmissionsnettet. Energinet vurderer derfor, at Energinet kan opkræve tariffer for denne ydelse. Se yderligere herom under afsnittet "Høring over udkast til afgørelse".

Sagens parter

Forsyningstilsynet har vurderet, hvem der er parter i sagen.

Forsyningstilsynet anser Energinet SOV (selvstændig offentlig virksomhed), CVR-nr. 28980671 og Energinets helejede datterselskaber Energinet Eltransmission A/S, CVR-nr.: 39314878 samt Energinet Systemansvar A/S, CVR-nr. 39314959, som parter i sagen i forvaltningslovens forstand.

Høring

Høring over den anmeldte Metode

Forsyningstilsynet har haft den metode, som Energinet den 27. september 2023 anmeldte til tilsynets godkendelse, i offentlig høring på tilsynets hjemmeside i perioden fra den 13. oktober 2023 og frem til den 20. november 2023. Det har givet alle interessenter mulighed for at komme med bemærkninger til den anmeldte metode.

Apple, Dansk Fjernvarme, European Energy, Green Power Denmark, HOFOR og Ørsted har afgivet høringssvar.

Forsyningstilsynet har den 27. november 2023 hørt Energinet over de modtagne høringssvar og har modtaget Energinets bemærkninger dertil den 20. december 2023.

Høringssvarene og Energinets bemærkninger dertil kan opdeles i de emner, der er omtalt nedenfor.

I afsnittet "Forsyningstilsynets begrundelse for afgørelsen" har tilsynet forholdt sig til de modtagne høringssvar og til Energinets bemærkninger dertil, for så vidt som tilsynet anser dem for relevante for, om tilsynet kan godkende den anmeldte Metode.

Præmissen om indførsel af kapacitetsbetaling

En stor del af høringssvarene er positive for selve præmissen om at indføre kapacitetsbetaling. Det anføres bl.a., at Metoden støtter omkostningsminimerende adfærd og, at indførsel af kapacitetsbetaling er omkostningsægte i det fremadrettede energisystem.

Den aftalte trækingsret

Et høringssvar er bekymret for, at den aftalte trækingsret i nettilslutningsaftalen reelt ikke kan udnyttes og, at selskabet derfor bliver opkrævet et effektabonnement for kapacitet, som reelt er utilgængeligt.

Energinet har herom anført i sit høringsnotat fra 20. december 2023:

"En enkelt høringspart finder det tvivlsomt om den i nettilslutningsaftalen aftalte trækingsret rent faktisk er tilgængelig for netkunden. Det følger af systemansvarsbekendtgørelsen, at Energinet i princippet kan tilbyde uudnyttet og ledig kapacitet til anden side, men dette omhandler kapacitet, der ikke anvendes. Energinet har leveret den i nettilslutningsaftalerne aftalte kapacitet, og hvis systembrugeren ikke har haft brug for den aftalte kapacitet, retter Energinet henvendelse til systembrugeren og indgår i dialog om en genforhandling af aftalen med Energinet."

Bekymringen for allerede eksisterende forbrugsanlæg

Flere hørings svar er kritiske over for Metodens håndtering af allerede eksisterende forbrugsanlæg. Hertil angiver et af hørings svarene, at de eksisterende forbrugsanlæg ikke har mulighed for at ændre adfærd og det kan diskuteres, hvorvidt disse anlæg medfører en så stor omkostning for nettet ved det forbrug, som anvendes.

Energinet har herom anført i sit høringsnotat fra 20. december 2023:

"Uanset om et forbrugsanlæg er nyetableret eller gammelt, lægger det beslag på en del af kapaciteten i transmissionsnettet. Nettariffen er ikke en afbetalingsordning, hvor man efter et givet antal år har betalt for sin tilslutning. Det er en betaling for at få stillet en kapacitet i nettet til rådighed, som så ikke er til rådighed for andre systembrugere, og dette forhold er ens for alle kunder tilsluttet transmissionsnettet. Nye som gamle".

Et af de angivne hørings svar påpeger, at en påvirkelig effekt af denne tarifmetode med stor sandsynlighed kan påvirke, at flere elkedler tages ud af drift før tid, hvilket kan medføre en stigning i husholdningsforbrugernes varmeregning. Et af hørings svarene foreslår, at differentiere effektabonnementet, så forbrugere med få driftstimer eksempelvis ikke betaler det fulde effektabonnement.

Energinet har herom anført i sit høringsnotat fra 20. december 2023:

"Det er korrekt, at systembrugere med meget få fuldlasttimer og stort momentant træk med uændret driftsmønster vil opleve en stigning i den samlede tariffbetaling ved overgangen til kapacitetstarifiering. Om det fører til afvikling af de pågældende elkedler eller en stigning i husholdningsforbrugernes varmeregning, må bero på flere faktorer og den enkelte varmeforsynings vilkår.

Tilbuddet om begrænset netadgang er netop vigtigt for denne gruppe af systembrugere, fordi accepten af lejlighedsvis afbrud kan give dem nogenlunde samme tariffbetaling som i dag. Faktisk vil de elkedler, der forbliver i drift, få incitament til flere driftstimer pga. den lavere marginale transportbetaling for strømmen, når der én gang er betalt for kapaciteten i tilslutningen".

Tillige har Energinet angivet i høringsnotat af 29. august 2023:

"Energinet anerkender, at indførelsen af en kapacitetstarif vil øge den samlede regning for systembrugere, som ikke udnytter den kapacitet, som de har til rådighed, særlig meget (skønsmæssigt systembrugere med en benyttelsestid under 2.500 timer/år). Energinet mener ikke, at det er urimeligt, da kapacitetstariffen bedre afspejler de omkostninger, som systembrugeren giver anledning til, da Energinet skal stille kapaciteten til rådighed, uanset hvor meget systembrugeren bruger kapaciteten.

For så vidt angår CTR's synspunkt ift. omstilling af spids- og reservelastanlæg, vil Energinet i øvrigt henlede opmærksomheden på, at fjernvarmesektoren måske med fordel kan skelne imellem, om et anlæg er til spids- eller reservelast. Energinet vil således forvente, at der må være forskel på, hvilken leverings sikkerhed (=kvalitet af netadgang) sådanne anlæg skal have.

- En begrænset netadgang vil formentlig være velegnet til et reservelast-anlæg, idet der kun kan forventes begrænsninger for nødvendig drift af et reservelast-anlæg, hvis der

både er en mangel af et varmeanlæg og samtidig er en mangelsituation i elforsyningsnettet. Dvs. at der skal være tale om sammenfald af to uafhængige hændelser, som hver for sig har en lav sandsynlighed.

- Hvis fjernvarmesektoren derimod ønsker stor leveringssikkerhed til et spidslastanlæg, bør de i stedet efterspørge fuld netadgang for dette anlæg.
- Det skal bemærkes, at det er præcis sådanne incitamenter og systembrugernes optimeringer ift. dette, som er hele det overordnede formål med Energinets omlægning af nettariffen."

Prosumers

Flere af høringssvarene angiver, at Metoden ikke redegøre eller tager højde for hvorvidt prosumers (herunder egenforbrugere, direkte linje forbrugere og kraftvarmeværker) giver anledning til lige så store omkostninger i nettet som separate forbrugere og producenter på baggrund af deres cost-of-setting.

Energinet har herom anført i sit høringsnotat fra 20. december 2023:

"Energinet anerkender, at prosumere og andre egenproducenter selv dækker en del af deres energiforbrug og derfor potentielt mindsker behovet for at hente energien fra det kollektive elnet. Dette afspejles og belønnes gennem muligheden for at aftale en relevant tilslutningsstørrelse med Energinet, så der kun betales nettarif for den ønskede kapacitetsadgang til det kollektive elnet.

Når den ønskede størrelse på netadgangen er aftalt med systembrugeren, er der imidlertid, set fra Energinets side, ingen forskel på en egenproducents udnyttelse af den aftalte kapacitet og enhver anden systembrugers forbrug af en aftalt kapacitet. Hvad der foregår af egenproduktion bag måleren, er i denne forbindelse ikke relevant og tarifieres ikke.

Det, der afstedkommer omkostninger til drift og etablering af transmissionsnettet, er hvilken kapacitet, der skal stilles til rådighed i den aftalte snitflade med elnettet. Og hvis denne snitflade benyttes til både lejlighedsvis forbrug fra- og lejlighedsvis leverance til elnettet, udnyttes tilslutningen effektivt. Energinets omkostningsbesparelse ved denne effektive udnyttelse af tilslutningen belønnes gennem den pragmatiske praksis ved betaling af tilslutningsomkostninger, hvor systembrugeren kun betaler for den dyreste af tilslutningsbetalingerne for henholdsvis produktion og forbrug. Når tilslutningen er etableret, er der heller ikke i dag nogen forskel på de driftsomkostninger en egenproducent og enhver anden elproducent eller elforbruger afstedkommer, og derfor er der ingen omkostningsmæssig baggrund for at reducere prosumeres løbende tarifbetaling".

Prissignalers rolle i systemets langsigtede effektivitet

Flere høringssvar angiver, at Energinet tarifmetode ikke undersøger hvorvidt Metoden understøtter systemets samlede effektivitet på længere sigt i kraft af prissignaler til kunder og producenter.

Energinet har herom anført i sit høringsnotat fra 20. december 2023:

"Den nuværende tarifmodel giver i markedet anledning til samme forvridningseffekter som en fiskal stykskat, hvor skatten medfører en forbrugsreduktion. Forbrugsreduktionen (eller dødvægtstab) er den samfundsøkonomiske omkostning³ ved Energinets nuværende tarifstruktur, hvor et ikke-omkostningsægte opkrævningsgrundlag er en stor del af problemet. I dag opkræves tarifbetaling på transporteret og forbrugt energimængde; mens omkring 80 % af de tilsvarende omkostninger bestemmes af efterspørgslen efter netkapacitet. Overgangen til todelt nettarif vil mindske forvridningen, idet en reduceret variabel tarif i højere grad vil afspejle de kortsigtede marginale omkostninger til primært nettab. Den mere kostægte nettarif vil videreføre mere samfundsøkonomisk korrekte incitamenter til slutkunden, og dermed bidrage til systemets samlede effektivitet og samfundsøkonomisk efficient".

Overvejelser om grundlaget for indføring af kapacitetsbetaling

Flere høringssvar mener, at der ikke er tale om et solidt grundlag for indføring af kapacitetsbetaling. Branchen efterspørger flere analyser eller vurderinger af den samlede betydning for elsystemet. Nærmere specifikt beder branchen om en redegørelse/vurdering/beregninger af, hvor stor påvirkning allerede eksisterende systembrugere påvirker nettet som derved medvirker til den forhøjede tarif, som fastsat i denne Metode.

Energinet har herom anført i sit høringsnotat fra 20. december 2023:

"Der er tale om en misforståelse, når der spørges til "den forhøjede tarif". Nettariffen i både sin nuværende og kommende form skal dække nøjagtig de samme omkostninger, og fordelingen på de enkelte kundegrupper foretages ud fra kundegruppernes samlede forbrug, nøjagtig som i dag. Der er derfor ikke tale om en tariffstigning for nogen kundegrupper; men udelukkende om en anden og mere samfundsøkonomisk efficient måde at opkræve det samme provenu fra tariffen.

Indenfor gruppen af TSO-tilsluttede netkunder kan der ske en omfordeling, hvor netkunder med meget få fuldstimer ved uændret forbrugsprofil kan få en øget tariffbetaling. For at afbøde denne effekt tilbydes disse kunder begrænset netadgang, hvilket kan give langt størsteparten af de berørte netkunder nogenlunde samme tariffvilkår og – betaling som i dag".

Geografisk differentiering af nettariffen

Et høringssvar undrer sig over, at mark up og tabskoefficient ikke også bliver geografisk differentieret ligesom elspotprisen.

Energinet har herom anført i sit høringsnotat af 29. august 2023:

"Energinet har fravalgt anvendelsen af geografisk differentierede tabskoefficienter og mark-up samt marginale tabskoefficienter for at holde kompleksiteten i nettabstariffen nede. Særligt geografisk differentierede tabskoefficienter vil være komplicerede at indarbejde på grund af ITC-transitkompensationsordningen og hertil hører, at marginale tabskoefficienter ville skulle være geografisk differentierede, hvis de skulle anvendes.

[...]

I nærværende foreslåede tarifmodel er der kun et lille element af geografisk differentiering i den spotprisafhængige energitarif, der vil variere med forskellene i områdepriserne mellem DK1 og DK2. Ligeledes giver metoden for begrænset netadgang for forbrugsanlæg i transmissionsnettet indirekte et incitament til at placere forbrugsanlæg, der hvor risikoen for afbrydelser er mindst, dvs. i produktionsoverskudsområder.

Forsyningstilsynet har bedt Energinet om en redegørelse for omkostningsægtheden ved geografisk differentiering i producentbetalingen – særligt indfødningsstariffen. Energinet er ved at udarbejde denne redegørelse til Forsyningstilsynet.

Energinet vil efterfølgende vurdere, om der skal indføres mere geografisk differentiering i forbrugstarifferne, men har i denne omgang valgt at prioritere en hurtigere metodeanmeldelse af en kapacitetstarif højest. Udviklingen af en langtidsholdbar model for geografisk differentierede forbrugstariffer er komplekst, blandt andet fordi Energinet på forbrugssiden ikke har tilslutningsbidrag af samme type som for produktion. Energinet vil i den forbindelse invitere til aktørworkshops om geografisk differentierede forbrugstariffer, hvor vi søger inputs til metoder for differentiering i løbende tariffer og/eller tilslutningsbidrag".

Årlig prisfastsættelse af tabskoefficienter i nettariffen

Et høringssvar sætter spørgsmålstegn ved anvendelsen af en årlig gennemsnitlig tabskoefficient fremfor anvendelsen af marginale tabskoefficienter, der ville gøre tariffen mere omkostningsægte.

Energinet har herom anført i sit høringsnotat af 29. august 2023:

"Det er rigtigt, som Green Power Denmark anfører, at en årligt fastsat nettabskoefficient ikke nødvendigvis afspejler det gennemsnitlige nettab i en given time og at nettabsstariffen ikke afspejler den marginale ændring i Energinets omkostninger til nettab som følge af en marginal ændring i forbruget, når det gennemsnitlige nettab afviger fra det marginale nettab. Dette vil blive håndteret via en over-/underdækningsregulering det efterfølgende år. Uanset hvad, så er der også i den nuværende flade energitarif både en mark up og en tabskoefficient for nettab, hvor nettabene så opkræves ift. systembrugernes kWh-forbrug med en gennemsnitlig kWh-tarif, uanset om de trækker fra nettet, når spotprisen – og dermed Energinets indkøbspris for nettabene – er høj eller lav. Så den nye metode sikrer, at opkrævningsen af nettab bliver mere omkostningsægte svarende til Energinets indkøbspris, når nettabene opkræves ift. spotprisen i de enkelte timer, mens evt. usikkerheder omkring mark up og tabskoefficient er uforandrede".

Høring over udkast til afgørelse

Forsyningstilsynet sendte den 6. september 2024 et udkast til afgørelse i høring hos Energinet.

Den 21. oktober 2024 modtog Forsyningstilsynet Energinets bemærkninger til afgørelsesudkast ledsaget af en revideret metode, som er den Metode, der er genstand for nærværende afgørelse.

Af Energinets bemærkninger fremgår følgende:

Om tredjepartsadgang

Energinet angiver yderligere om tredjepartsadgang:

"For centrale og decentrale kraftværksplader er der i nettilslutningspunktet (POC i transformestationen) etableret flere udvekslingspunkter, hvor der sker måling af levering og aftag af elektricitet i transmissionsnettet til/fra (E20-målepunkter).

På kraftværksplader er der både direkte installationstilsluttede anlæg og anlæg tilsluttet i produktionstilslutningen bag det kollektive net. Bag Energinets udvekslingspunkter findes der således forbrugsanlæg (E17-målepunkter) og produktionsanlæg (E18-målepunkter), hvortil der er knyttet prislelementer (tariffer) i henhold til Energinets Forskrift H31. Forbrugsanlæg tilsluttet i produktionstilslutningen bag det kollektive net skal til trods for, at anlæggene ikke er direkte installationstilsluttede i transmissionsnettet, have levering af elektricitet fra det kollektive elforsyningsnet, så anlægsejer kan drive sit anlæg. I praksis er der tale om et fordelingsnet på kraftværkspladsen, der fordeler elektricitet, der leveres fra det kollektive elforsyningsnet til et sammenhængende område bag produktionsanlægget. Det følger af § 24, stk. 1, i elforsyningsloven, at enhver har ret til at anvende det kollektive elforsyningsnet til transport af elektricitet mod betaling. Det er Energinets vurdering, at "enhver" også omfatter systembrugere, der af historiske grunde er tilsluttet direkte i en produktionstilslutning bag det kollektive net".

[...]

Det følger af de specielle bemærkninger til § 20, at den måleransvarlige har pligt til at foretage målinger på levering og aftag af elektricitet i nettet på alle spændingsniveauer. Målingerne skal kunne opfylde de krav, Energinet har fastsat efter § 28, stk. 2, nr. 12, i elforsyningsloven til måling

og indsamling af data. Energinet bemærker, at det er måling af elektricitet hos en elforbruger, som danner grundlag for en korrekt afregning af den pågældende elforbrugers forbrug af elektricitet. Ansvar for måling af forbrug af elektricitet hos systembrugere, der forsynes fra transmissionsnettet ligger hos netvirksomhederne, jf. § 22, stk. 1, nr. 2 i elforsyningsloven.

Energinet er ansvarlig for at udarbejde forskrifter for måling. Energinet har udarbejdet Energinets Forskrift D1: Afregningsmåling og afregningsgrundlag med hjemmel i § 8 i systemansvarsbekendtgørelsen, jf. § 28, stk. 2, nr. 12, i elforsyningsloven og som er metodegodkendt af Forsyningstilsynet i overensstemmelse med § 8, stk. 2, i systemansvarsbekendtgørelsen.

[...]

Energinets tariffer har historisk skulle afregnes af det fulde "træk fra nettet" (målte forbrug fra nettet), men der har for kraftværkspladserne historisk i forskrifterne¹¹ været beskrivelser af opgørelser for kraftværkspladser, som disse er blevet tariferet efter.

[...]

Energinet skal i den sammenhæng bemærke, at kraft- og kraftvarmeanlæg drives ved bevilling. Det er bevillingshaver, som er ansvarlig for planlægning, projektering, opførsel og drift af værkerne. I dag er det Energistyrelsen, der har udstedelseskompetencen i forhold til udstedelse af bevillinger, jf. § 10 i elforsyningsloven. Elforsyningslovens § 12 b omhandler tilslutning af kraft- og kraftvarmeværker og bestemmelsen tager alene stilling til tilslutning af produktionsanlæg og ikke til forbrugsanlæg tilsluttet i produktionstilslutningen bag det kollektive net.

Energinet bemærker, at det ikke af elforsyningsloven fremgår, hvilke regler forbrugsanlæg tilsluttet i produktionstilslutningen bag det kollektive net skal tilsluttet efter. Elforsyningsloven behandler kun tilslutning af produktionsanlæg, fordi forsyning af forbrugsanlæg er sikret via niveauet for elforsynings sikkerhed.

I den sammenhæng bemærker Energinet, at elproduktionsbekendtgørelsen og nettilslutningsbekendtgørelsen også kun omhandler produktionsanlæg:

Bekendtgørelse nr. 548 af 29. maj 2024 (herefter elproduktionsbekendtgørelsen) om tilladelse til etablering og ændring af elproduktionsanlæg samt elproduktion fra anlæg på land gælder for produktionsanlæg omfattet af Energistyrelsens forudgående tilladelse, herunder bevilling efter § 10 i elforsyningsloven.

Bekendtgørelse nr. 547 af 29. maj 2024 (herefter nettilslutningsbekendtgørelsen) om nettilslutning af elproduktionsanlæg gælder for elproduktionsanlæg som tilsluttes det kollektive elforsyningsnet, dog ikke kraft- og kraftvarmeværker omfattet af lov om elforsyning § 12 b.

Energinet kan vejledende oplyse, at nettilslutningsbekendtgørelsen omhandler regler for produktionsanlæg, der er i proces med at blive tilsluttet det kollektive elforsyningsnet. Nettilslutningsbekendtgørelsen omhandler således ikke regler for produktionsanlæg, som allerede er tilsluttet det kollektive elforsyningsnet.

Energinet fastholder derfor at, Energinet er forpligtet til at forsyne systembrugere, der forsynes fra det kollektive elforsyningsnet bag POC uanset om systembrugeren er direkte eller indirekte tilsluttet transmissionsnettet.

[...]

Hvis Forsyningstilsynet fastholder udkast til afgørelse på dette punkt, så indebærer det, at Energinets tarifiering alene sker i tilslutningspunktet til det offentlige net (POC).

Energinet vil således være nødsaget til at opkræve effektabonnement alene for en trækingsret fra den primære systembruger og Energinet vil derfor ikke opkræve effektabonnement hos systembrugere, der forsynes fra transmissionsnettet tilsluttet direkte i en produktionstilslutning bag

¹¹ Her henviser Energinet til forskrift D1

det kollektive net. Energinet kan derfor ikke opretholde forsyningssikkerheden for de systembrugere der forsynes fra transmissionsnettet tilsluttet direkte i en produktionstilslutning bag det kollektive net.

Det er bevillingerne, som er grundlaget for kraftværkspladsernes eksistens. Energinet er ubekendt med konsekvenserne af grundlaget for bevillingerne, hvis der ændres på rollefordelingen mellem de juridiske enheder på kraftværkspladsen.

Der er et interpartes forhold mellem forskellige juridiske parter på kraftværkspladsen og det er uklart om der er indgået aftaler om afregning af elektricitet mellem parterne, idet afregning af elektricitet normalt foregår via en elhandelsvirksomhed.

Energinet vurderer, at Energinet ikke har hjemmel til at pålægge den primære systembruger at indgå en aftale om en større trækningsret end hvad den primære systembruger selv har behov for. [...]

Forsyningstilsynet har forholdt sig til Energinets bemærkninger under afsnittet "Forsyningstilsynets begrundelse for afgørelsen – kapitel 1".

Om nettariffen

Energinet har fremsendt yderligere beregninger og argumentationer for, hvorfor den fastsatte mark-up er i overensstemmelse med kriterierne i elmarkedsforordningens artikel 18 samt elforsyningslovens § 73. Forsyningstilsynet har gengivet Energinets supplerende bemærkninger i afsnittet ovenfor under "sagsfremstilling – kapitel 5 – Nettarif".

Forsyningstilsynet har forholdt sig til Energinets bemærkninger under afsnittet "Forsyningstilsynets begrundelse for afgørelsen – kapitel 1".

Om effektabonnement

Energinet har i sit høringssvar henvist til ACER's anbefalinger i tarifrappporten fra 2023 og mener derfor, at have tydeliggjort grundlaget for indførelse af effektabonnement og argumenterer for, at det generelt er mere omkostningsægte at opkræve Energinets faste omkostninger til at drive, vedligeholde og udbygge transmissionsnettet via en kapacitetstarif fremfor via en energitarif.

Energinet har for at tydeliggøre, hvad der menes med "den enkelte systembrugers forholdsmæssige andel af den samlede tilsluttede udvekslingskapacitet i kategorien systembrugere", jf. Metodens § 4, stk. 3 angivet hvorledes den forholdsmæssige andel bestemmes.

Hertil angiver Energinet:

"En systembrugers forholdsmæssige andel bestemmes som systembrugerens ønskede trækningsret i forhold til summen af alle systembrugerens trækningsret

$$\text{Effektabonnement}_i = \frac{\text{Aftalt kapacitet i NTA}_i}{\sum_i^n \text{Aftalt kapacitet i NTA} + \sum_i^n \text{Målt peak i de seneste 5 år for kunder uden NTA}}$$

Effektabonnement_i

$$= \frac{\text{Målt peak seneste 5 år for kunde uden NTA}_i}{\sum_i^n \text{Aftalt kapacitet i NTA} + \sum_i^n \text{Målt peak i de seneste 5 år for kunder uden NTA}}$$

"Den enkelte systembrugers trækingsret (tælleren i ovenstående formler) vil ikke blive oplyst for øvrige systembrugere, men Energinet kan offentliggøre summen af alle systembrugeres ønskede trækingsret (nævneren i ovenstående formler)."

Energinet har på baggrund af Forsyningstilsynets udkast til afgørelse ændret Meto- dens bestemmelse 4, stk. 5, så systembrugerens effektabonnement baseres på gen- nemsnittet af de seneste fem års peaktræk, hvor årets peaktræk er det maksimale træk opgjort på timebasis (kWh/h) inden for kalenderåret. Energinet har hertil henvist til, at ACER i tariffrapporten fra 2023 angiver, at faste tarifværdier baseret på f.eks. be- lastning kan fastsættes ud fra gennemsnitsværdier målt over en periode på mindst fem år. Afsnittet i ACER's rapport er ifølge Energinet møntet på indfødningsstariffer, men Energinet vurderer, at argumentet også kan anvendes for forbrugstariffer.

Høring over revideret udkast til afgørelse

Den 7. april 2025 sendte Forsyningstilsynet et revideret udkast til afgørelse i høring hos Energinet.

Samme dag sendte Forsyningstilsynet et udkast til afgørelse i offentlig høring på sin hjemmeside med en høringsfrist på 4 uger. I høringsmaterialet indgik Metoden anmeldt den 21. oktober 2024 også. Forsyningstilsynet gennemførte den offentlige høring for at give interessenter mulighed for at komme med bemærkninger til den anmeldte Me- tode.

Energinet har den 5. maj 2025 sendt sine bemærkninger til udkastet til afgørelse.

I forbindelse med den offentlige høring over udkast til afgørelse modtog Forsyningstil- synet i alt 5 høringssvar. Høringssvarene blev afgivet af Ørsted, Dansk Fjernvarme, Landbrug og Fødevarer, CIP samt Green Power Denmark. Den 8. maj 2025 anmo- dede Forsyningstilsynet Energinet om bemærkninger til høringssvarene, som tilsynet har modtaget i forbindelse med den offentlige høring. Energinet fremsendte bemærk- ninger til høringssvarene den 23. maj 2025.

Høringssvarene og Energinets bemærkninger dertil kan opdeles i de emner, der er omtalt nedenfor.

Vilkår om under- og overdækning

Energinet har i sit partshøringssvar af 5. maj 2025 angivet, at Forsyningstilsynet i ud- kastet til afgørelse har ændret Energinets metode ved at fastsætte et vilkår om, at un- der- overdækning skal indregnes i de budgetterede mark-up og tabskoefficienter.

Energinet angiver, at det ikke er muligt at indregne under- overdækning i de budgette- rede tabskoefficienter. Energinet har tidligere angivet problemstillingerne med fastsæt- telsen af tabskoefficienter. Forsyningstilsynet henviser til afsnittene "Sagsfremstillingen under kapitel 5" og "Begrundelse under kapitel 5", for en yderligere gennemgang heraf.

.

Vilkår om tidsbegrænset godkendelse

Energinet har i sit partshøringssvar af 5. maj 2025 angivet, at Forsyningstilsynet ikke har hjemmel til at fastsætte vilkår om tidsbegrænsning i en metodegodkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1. Sekundært angiver Energinet, at tidsbegrænsningen skaber usikkerhed omkring fremtidige rammevilkår og introducerer en risiko i aktørernes investeringsprojekter, som efter Energinet vurdering ikke er proportional med de usikkerheder, som Forsyningstilsynet påpeger.

Green Power Denmark og Ørsted angiver i sine høringssvar i forbindelse med den offentlige høring over Forsyningstilsynets udkast til afgørelse, at tidsbegrænsningen anses for at være problematisk. Aktørerne henviser i den forbindelse til, at en tidsbegrænsning af godkendelser af tarifmetoder medfører mindre forudsigelighed og stabilitet omkring forretningsmæssige vilkår derfor og anses som en betydelig kommerciel risiko.

Ørsted angiver, at tidsbegrænsningen bør fjernes. Ørsted anbefaler, at såfremt de analyser, som Forsyningstilsynet vejledende udtaler sig om i afsnittet "Vejledning" viser, at der er behov for justeringer af Metoden, må dette føre til, at Energinet anmelder en ny metode.

Forsyningstilsynet har forholdt sig til disse bemærkninger under afsnittet "Begrundelse. Varighed af perioden for Metodens anvendelse og vilkår for Metodens anvendelse".

Systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang

Energinet angiver i sit partshøringssvar af den 5. maj 2025, at Energinet tidligere og i allerede fremsendte notater til tilsynet har redegjort for, hvorfor Energinet er forpligtet til at forsyne systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang.

Forsyningstilsynet holdt i forbindelse med Energinets partshøringssvar et møde med Energinet den 19. maj 2025. Forsyningstilsynet forstod på mødet, at systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang til det kollektive el-net kan indgå aftaler om det maksimale samlede træk fra Energinets net. I Forsyningstilsynets udkast til referat fra mødet skrev Forsyningstilsynet:

Energinet forklarede, at det ikke er muligt for Energinet at pålægge flere kunder tilsluttet bag samme POC (altså tredjepartstilsluttede kunder) at lave aftaler om at koordinere forbruget. Der er dog ikke noget til hindre for at flere kunder tilsluttet i samme POC koordinere og aftaler en lavere trækingsret i POC. Hvis de internt kan koordinere deres forbrug så det ikke overstiger det aftalte i POC, vil de alene blive tariferet for den aftalte trækingsret i POC. Det kan f.eks. være et produktionsanlæg på 600 MW, der skal forbruge op til 20 MW ved en koldstart, et forbrugsanlæg på 200 MW, og et andet forbrugsanlæg på 100 MW. der er tilsluttet efter hinanden. I den situation kan de tre anlægsejere vælge at købe hver deres trækingsret, så de ikke behøver at koordinere. Så betaler de tariffen for 20 MW + 200 MW + 100 MW = 320 MW. De kan også vælge at koordinere i højere eller mindre grad og f.eks. købe en samlet trækingsret på 100 MW og selv sørge for, at forbruget ikke overstiger dette maksimale træk. Så skal virksomhederne ikke betale tarif for 320 MW, men alene for 100 MW. Det er altså altid muligt, uanset om der er en eller flere virksomheder bag POC, at aftale den samlede trækingsret i POC. Den aftalte trækingsret hænger ikke sammen med den installerede kapacitet, men kan aftales frit.

Energinet kommenterede på udkastet til Forsyningstilsynets referat den 23. maj 2025. Energinet skrev:

Det er korrekt, at den aftalte trækningsret ikke hænger sammen med den installerede kapacitet, men kan aftales frit.

I vores materiale og vores svar på mødet har vi forsøgt at dokumentere, at forbrugsanlæg tilslutte på en kraftværksplads og ejet af en tredjepart også giver anledning til omkostninger i det kollektive net modsat den tilgang, som Forsyningstilsynet har lagt i udkast til afgørelse. Det dokumenteres, at 3. partstilsluttede anlæg trækker el fra det kollektive net (og derved ikke alene forsynes fra kraftværket) samt at kraftværksejede og 3. partsejede forbrugeenheder trækker fra nettet samtidig op til den maksimale samlede trækningsmulighed. Den dokumentation svarer til 1. del af eksemplet som Forsyningstilsynet opstiller nedenfor. 2. del af eksemplet med en samlet trækningsret på 100 MW virker konstrueret og ikke realistisk i forhold til, at forbrugsenhederne i høj grad er samme teknologi (elkledler) og derfor i vid udstrækning vil have samme driftsmønster. Samtidig får aftalekonstruktionen i sidste del af eksemplet karakter af en direkte linje tilslutning uden af være godkendt som en sådan. For en sikkerheds skyld henviser vi derfor til metoden og metodeanmeldelsen og det er ud fra disse principper, at konkrete sager vil blive vurderet.

Det er beskrevet i metodens § 4, stk. 3, at *"Energinet opkræver effektabonnement ud fra den i systembrugerens nettilslutningsaftale aftalte udvekslingskapacitet i forbrugsretningen pr. tilslutningspunkt til transmissionsnettet"*. Det er på side 11 i notat af 18. oktober 2024 "Anmeldelse – Tariffmetode for nettariffer for TSO-tilsluttet forbrug (revideret oktober 2024)" præciseret, at udvekslingskapaciteten opgøres pr. lokation pr. spændingsniveau *"Det aftalte træk fastlægges pr. nettilslutningspunkt – det vil sige pr. systembruger pr. station pr. spændingsniveau."*

Hvis et anlæg har to nettilslutninger på samme spændingsniveau, så kan der aftales afregning af en samlet samtidig trækningsret, jf. metodeanmeldelsen side 11: *"Hvis en systembruger har flere tilslutninger med individuelle nettilslutningsaftaler i samme nettilslutningspunkt – dvs. i samme station og på samme spændingsniveau – vil Energinet som udgangspunkt behandle hver nettilslutningsaftale som en separat nettilslutning med individuelt aftalt trækningsret – og dermed med separat tarifiering pr. tilslutning. Hvis systembrugeren ønsker det, kan der dog laves en aftale om afregning af en samlet samtidig trækningsret for flere individuelle tilslutninger i samme nettilslutningspunkt – og dermed med tarifiering af en samlet trækningsret uafhængig af, hvordan trækket driftsmæssigt fordeles imellem de enkelte tilslutninger."*

For systembrugere, der ikke har indgået nettilslutningsaftale opgøres tarifgrundlaget for effektabonnement ud fra gennemsnittet af systembrugerens årlige maksimale træk for de fem foregående år, jævnfør metodens § 4, stk. 5. Det er ikke nærmere præciseret hvorledes dette opgøres, men det vil ske efter samme princip, så opgørelse laves pr. nettilslutningspunkt efter definitionen nævnt ovenfor.

Forsyningstilsynet har forholdt sig til Energinets bemærkninger under afsnittet "Forsyningstilsynets begrundelse for afgørelsen – kapitel 1".

Forsyningstilsynet har tillige modtaget bemærkninger til den del af tilsynets afgørelsesudkast, som omhandler systembrugere med tredjepartsadgang, fra flere høringsparter. Green Power Denmark skrev om tredjepartsadgang i sit høringsvar af 7. maj 2025:

Green Power Denmark forstår, at Forsyningstilsynet benyttet udtrykket "en tredjepartsadgang" om en "systembruger", der benytter en anden systembrugers nettilslutning, og her lægger tilsynet op til, at der skal gælde andre regler for tredjepartsadgang:

"Forsyningstilsynet godkender ikke, at effektabonnementet eller nettariffen kan tariferes til systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang."

I den forbindelse vil Green Power Denmark bemærke, at tredjeparter er selvstændige og uafhængige aktører i henhold til elmarkedet og dermed også Energinet.

I udkastet til afgørelsen refereres til kundeforhold på de centrale kraftværker. Disse kundeforhold er typisk etableret på et tidspunkt, hvor lovgivning og regler var anderledes. I dag ville bekendtgørelsen om interne elektricitetsforbindelser formentlig forhindre etablering af de fleste af disse serielle kundeforhold (tredjepartsadgang) på kraftværkspladser, men da kundeforholdene typisk blev

etableret før bekendtgørelsen, burde det ikke samtidigt medføre, at de nuværende serielle kunder skulle tilføres anderledes end de øvrige kunder.

Green Power Denmark mener, at der både er lovgivning og metoder, som understøtter serielle kundeforhold, som er sammenligneligt med tredjepartsadgang, og det ville her være underligt, hvis sådanne kundeforhold skulle tilføres anderledes end det primære kundeforhold.

Netvirksomhederne benytter ikke betegnelsen 'tredjeparts-kunder', de benytter i stedet betegnelsen 'serielt kundeforhold', hvor der bag kundens hovedmåler oprettes et serielt kundeforhold og hvor det er muligt at dele leveringsområdet. Green Power Denmark henviser til gældende tilslutningsbestemmelser pkt. 2.8.5. om seriel måling samt til pkt. 3.4.1.6. om deling af leveringsomfang, samt at Forsyningstilsynet ad flere omgange har fundet, at metoderne var i harmoni med elforsyningslovens regler.

Green Power Denmark gør desuden opmærksom på, at elforsyningsloven fremover muliggør brug af operatørmålninger, hvor metoden i vidt omfang er baseret på samme logik og regelsæt, som netvirksomhedernes metode om seriel måling, idet operatørmåling netop kun er muligt ved serielle kundeforhold. P.t. arbejder Energistyrelsen på en bekendtgørelse om operatørmålninger, og metoden skal være indført d. 17. juli 2026, men drøftelser og udmeldinger har indtil nu taget udgangspunkt i, at både hovedmåler og seriel måler havde samme tarif.

Endvidere henvises til bekendtgørelsen om interne elektricitetsforbindelser, som giver nogle rammer for tilslutning af kunder, og hvor flere forbrugere inde i en bygning kan være tilsluttet via fælles stikledning/tilslutning.

Det er med Forsyningstilsynets udkast til delvis godkendelse af Energinets tarifiering uafklaret, hvad kunder med "tredjepartsadgang" skal betale i tariffer. Tarifieringen skal være i overensstemmelse med lovgivningen og Energinets forskrifter. Det er problematisk, hvis Forsyningstilsynet anlægger en praksis, hvor det er uafklaret, hvad nogle kunder skal betale i tarif.

Green Power Denmark anbefaler, at Forsyningstilsynet godkender, at effektabonnement eller net-tariffen kan tilføres til systembrugere tilsluttet med "tredjepartsadgang". Idet tredjeparter agerer uafhængigt i elmarkedet, bør systembrugerens tarifiering også være uafhængig.

Landbrug og Fødevarer skrev i deres høringssvar af 7. maj 2025:

Det fremgår af høringsmaterialet, at Forsyningstilsynet kun delvist godkender Energinets fremsendte metode. Forsyningstilsynet vurderer, at effektabonnementet eller nettariffen ikke kan tilføres til systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang.

Landbrug & Fødevarer støtter princippet om, at brugere af nettet, betaler de omkostninger deres netforbrug giver anledning til. Desuden støttes princippet om, at alle aktører inkl. tredjeparter har en ikke-diskriminerende adgang til nettet, så uafhængige producenter, leverandører eller handlere kan få adgang til nettene uden at eje dem, så længe de tekniske og økonomiske krav er opfyldt.

Behovet for fleksibilitet og stabilisering af nettet er stigende i takt med øget VE-produktion som dækker det danske elforbrug. Det er derfor vigtigt at give virksomheder så gode muligheder for at entrere fleksibilitetsmarkedet, hvor adgangen hertil kunne være som tredjeparts bruger. De kommende års øgede elforbrug vil i væsentlig grad drives op af store virksomheder, ikke mindst af virksomheder med direkte opkobling i transmissionsnettet, hvilket giver en mere effektiv elektrificering. Forsyningstilsynets manglende metodegodkendelse for systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang betyder forhåbentlig ikke, at potentielle virksomheder dermed afskæres i at kunne tilgå fleksibilitetsmarkedet den vej – og i så fald – så findes der forhåbentlig snar en løsning herpå, da det i så fald vil hæmme elektrificeringen.

Ørsted skrev i deres høringssvar af 7. maj 2025

Det er vores erfaring, at tredjeparter agerer som selvstændige aktører i forhold til energimarkedet og i forhold til Energinet i øvrigt. Det er tilfældet, idet der, givet vores erfaring, ikke eksisterer kontraktuelle forpligtelser mellem den primære betydende netbruger og tredjeparten, som skulle tilsige andet. Disse aktører agerer derfor uafhængigt af hinanden, hvilket også gør sig gældende

ifbm. at de trækker strøm fra nettet. Det er dermed den enkelte netbrugers ønske om adgang til kapacitet i nettet, som driver Energinets omkostninger til udbygning heraf. Det vurderes derfor mest retvisende og omkostningsægte, at tredjeparter tarifieres separat. Separat tarifiering vurderes endvidere som den mest hensigtsmæssige tarifieringsmetode, idet der alternativt med tarifmetoden stilles krav til, hvordan aktører skal agere ift. hinanden og ift. elmarkedet. Dette vil både være en ny opgave, som kan blive administrativt tung og vurderes i øvrigt at være i strid med principper om fri og lige adgang til elmarkedet.

For øvrige tilslutninger, herunder også direkte linje tilslutninger, er det oplagt og retvisende at tarifere i POC. Det er udelukkende for tredjeparter, at der af historiske årsager ikke taget stilling til nettilslutningsvilkår og forpligtigelser mellem flere netbrugere.

Dansk Fjernvarme skrev i deres høringssvar af 6. maj 2025:

Dansk Fjernvarme [bemærker], at Forsyningstilsynet ikke godkender at kunder der er tilsluttet med tredjepartsadgang kan være omfattet af denne afgørelse. I den forbindelse skal vi gøre opmærksom på, at der fortsat vil være uløste problemstillinger i forhold til, hvordan kunder med tredjepartsadgang skal håndteres og tarifieres korrekt.

Forsyningstilsynets bemærkninger til de forskellige høringssvar fremgår af afsnittet "Begrundelse under kapitel 1".

Forsyningstilsynet har i afsnittet "Begrundelse" nedenfor forholdt sig til Energinets høringssvar og til de høringssvar, som tilsynet har modtaget ved den offentlige høring, for så vidt som tilsynet har vurderet, at bemærkningerne er relevante for sagens afgørelse.

Retsgrundlag

I det følgende gennemgås de bestemmelser i lovgivningen der er relevante for Forsyningstilsynets vurdering af den anmeldte Metode.

Forsyningstilsynets godkendelser af metoder

Energinet skal udarbejde og offentliggøre metoder for prisfastsættelsen af deres ydelser. Metoderne skal anmeldes til og godkendes af Forsyningstilsynet, inden metoderne tages i brug af netvirksomhederne.

Af elforsyningslovens (lovbekendtgørelse nr. 1248 af den 24. oktober 2023) § 73 a, stk. 1, fremgår følgende:

§ 73 a. Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

[...]

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om indholdet af de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, herunder tariffer.

Forsyningstilsynet skal vurdere den anmeldte metode i forhold til såvel elforsyningslovens § 73 som elmarkedsforordningens artikel 18.

Vilkår og betingelser i Forsyningstilsynets afgørelser i metodesager

Forsyningstilsynet kan i forbindelse med meddelelse af en afgørelse i en metodesag efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, stille betingelser, fastsætte vilkår, tidsbegrænse en afgørelse eller indsætte forbehold om tilbagekaldelse. Dette fremgår af de almindelige forvaltningsretlige principper, jf. Niels Fenger, Forvaltningsret 1. udgave 2018, her til citeres følgende:

"¹²Det er almindeligt antaget, at en forvaltningsmyndighed, der er overladt en skønsmæssig beføjelse, og som kan meddele afslag, kan gøre det mindre at meddele tilladelse eller dispensation og i den forbindelse stille betingelser (som skal være opfyldt, inden tilladelsen udnyttes) fastsætte vilkår (som skal overholdes, mens tilladelsen udnyttes), tidsbegrænse tilladelsen eller indsætte forbehold om tilbagekaldelse. Om man vil anse hjemlen for indeholdt i selve skønsmæssige beføjelse, eller om det følger af retssædvane, at der kan fastsættes bibestemmelser, er formentlig alene af akademisk interesse".

[...]

"Det gælder i alle tilfælde, at bibestemmelser skal overholde de almindelige retsgrundsætninger, herunder at de skal være saglige, proportionale og tilstrækkeligt bestemte, og at forvaltningen skal overholde lighedsgrundsætningen".

Forsyningstilsynet har en længerevarende praksis med at fastsætte tidsbegrænsninger eller vilkår i forbindelse med godkendelse af metoder efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1. Dette er sket i flere af de seneste afgørelser meddelt til Energinet, blandt andet af godkendelse af Energinets metode for producentbetaling af 21. december 2022 (j.nr. 22/01067) og godkendelse af Energinets metode for systemtarif af den 29. juni 2023 (j.nr. 22/01446).

Den 2. december 2010¹³ godkendte det daværende Energitisyn en metode, som var anmeldt efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, og som indebar en midlertidig reservation på 100 MW i spotmarkedet i jævnstrøms-transmissionsforbindelsen SK4 mellem Vestdanmark og Norge til overførsel af automatiske frekvensgenoprettelsesreserver fra Norge til Danmark. I afgørelsen hedder det:

23. Ved den foreliggende afgørelse lægger Energitisynet vægt på:

- at Energinet.dk har oplyst, at reservation af 100 MW er en væsentlig forudsætning for beslutningen i udvidelse af kapaciteten i Skagerraksforbindelsen, herunder at reservationen vil omfatte en begrænset andel af den samlede kapacitet som følge af investeringen i ny kapacitet
- at Energinet.dk forventer, at der er væsentlige samfundsmæssige gevinster ved reservationen
- at Energinet.dk vurderer, at den samfundsøkonomiske gevinst ved, at en del af kapaciteten reserveres for udveksling af sekundære reserver, vil overstige ulempen ved indskrænkningen i adgangen til engrosmarkedet, jf. nedenstående

På denne baggrund meddeles det Energinet.dk:

- Reservation af kapacitet i en gros markedet til brug for udveksling af sekundære reserver er et vilkår, som er omfattet af elforsyningslovens § 73 a
- Energitisynet kan godkende, at Energinet.dk ikke stiller hele kapaciteten i Skagerrak 4 til rådighed for en gros markedet, jf. LBK nr. 516 af 20/05/2010, § 73 a

Afgørelsen er betinget af, at Energinet.dk:

- uanset reservationen - medvirker til at netkapaciteten udnyttes fuldt ud, jf. § 5 og 6 i Systemansvarsbekendtgørelsen

¹² Niels Fenger, Forvaltningsret 1. udgave 2018, Kapitel 9 punkt 2.8. side 376

¹³ Energitisynets afgørelse af 2. december 2010 i j.nr. 4/0820-0304-0020

- *så vidt muligt - sikrer ekstern transparens omkring anvendelse af reservationen eller dele af reservationen*
- *kan dokumentere reservationens omfang og anvendelse overfor Energitilsynet, herunder at reservationen kun foretages med henblik på udveksling af sekundære reserver*
- *senest 1 år efter den kommercielle idriftsættelse af Skagerrak 4, kvantificerer den samfundsmæssige nytte af reservationen, herunder at nytten lever op til de af Energinet.dk skitserede forventninger. Rapporten herom skal i offentlig høring og høringssvarene skal stilles til rådighed for Energitilsynet. Energitilsynet vil behandle rapporten med henblik på at afgøre eventuelle konsekvenser for reservationen af evalueringen*

I marts 2017 traf Energitilsynets afgørelse om, at ophæve afgørelsen fra 2010, da de samfundsøkonomiske gevinster ved reservationen, som Energinet havde forventet, ikke viste sig i praksis. Energitilsynet vurderede derfor, at Energinet ikke havde opfyldt de vilkår, som var stillet ved Energitilsynets godkendelse i 2010. Energinet påklagede herefter afgørelsen i 2017 til Energiklagenævnet.

Energiklagenævnet stadfæstede i sin afgørelse af den 5. juli 2018 Energitilsynets afgørelse fra marts 2017. Af nævnets afgørelse fremgår følgende:

"Der gælder et generelt krav om klarhed og bestemthed ved formuleringen af forvaltningsafgørelser. Dette krav gælder for hele forvaltningsaktens indhold, således at der ikke må herske tvivl om indholdet – herunder særligt den del af afgørelsen som beskriver retsvirkningerne – i den pågældende afgørelse. Afgørelsen og eventuelle vilkår skal være klart og utvetydigt formuleret, så adressaten har mulighed for at vide, hvad den afgørelse, man skal rette sig efter, går ud på. Udgangspunktet efter de almindelige forvaltningsretlige regler er, at forvaltningsmyndigheden må bære risikoen for en forvaltningsafgørelses uklarhed. Uklarheden fortolkes dermed til gunst for afgørelsens adressat."

Energiklagenævnet har således bekræftet, at Forsyningstilsynet, jf. de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger kan fastsætte vilkår i de afgørelser om godkendelser af metoder efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1.

Elforsyningsloven

De kollektive elforsyningsvirksomhedernes, dvs. bl.a. Energinets, fastsættelse af priser er reguleret i § 73 i elforsyningsloven, hvoraf det bl.a. fremgår, at priserne skal være rimelige, objektive og ikkediskriminerende.

Elforsyningslovens § 73:

§73. De kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-71 skal ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte kategorier af netbrugere giver anledning til i overensstemmelse med artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er tilladt over for elproducenter. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er kun tilladt i særlige tilfælde over for elkunder. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er kun tilladt over for elkunder tilsluttet elnettet på 10 kV-spændingsniveau og opefter og over for lokale sammenslutninger af netbrugere på alle spændingsniveauer

Kriterierne i elforsyningslovens § 73 skal fortolkes i overensstemmelse med artikel 18 i elmarkedsforordningen, idet en EU-forordning er almengyldig, bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat, jf. artikel 288, 2. pkt., i Traktaten om

Den Europæiske Unions Funktionsmåde. I tilfælde af modstrid mellem de to bestemmelser, er det ifølge fast og langvarig praksis fra EU-domstolen EU-bestemmelsen, her artikel 18, der har forrang. Se nærmere om artikel 18 nedenfor.

Henvisningen i elforsyningslovens § 73, stk. 1, til elmarkedsforordningen er indsat i elforsyningsloven ved lov nr. 2196 af 29. december 2020 om ændring af lov om elforsyning. Af lovbemærkningerne til ændringsloven fremgår, at elmarkedsforordningens artikel 18 fastsætter nærmere bestemmelser om, hvorledes prisfastsættelsen af de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelse skal ske. Af de almindelige bemærkninger til ændringsloven fremgår blandt andet:

"Baggrunden for den foreslåede indsættelse af en henvisning til elmarkedsforordningens artikel 18 i § 73, stk. 1, 1. pkt., er, at elmarkedsforordningens artikel 18 fastsætter nærmere bestemmelser om, hvorledes prisfastsættelsen af de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelse skal ske. Ved indsættelse af en henvisning til artikel 18 i elmarkedsforordningen, gøres det således klart, at den nærmere regulering af prisfastsættelsen reguleres ved elmarkedsforordningen. [...]"

Ved den foreslåede ændring forventes det, at de kollektive elforsyningsvirksomheders priser, herunder tariffer i høj grad vil bestå uændret. Ændringen vil betyde, at der som følge af elmarkedsforordningens artikel 18, vil skulle tages stilling til flere forhold ved fastsættelsen af nye metodeanmeldelser. Dette kan betyde, at fordelingen af prisen, herunder tariffen på de forskellige køberkategorier efter en ny metodeanmeldelse efter elmarkedsforordningens artikel 18, kan variere fra fordelingen i dag."

Geografisk prisdifferentiering for elkunder tilsluttet elnettet på 10 kV-spændingsniveau og opefter blev sat ind i lovgivningen med lov nr. 415 af 25. april 2023 om ændring af lov om elforsyning og lov om afgift af elektricitet. Om baggrund for prisdifferentieringen står der følgende i lovforarbejderne¹⁴:

"Formålet med den foreslåede ændring er at fremme mere omkostningseffektive tariffer, der kan øge incitamentet til at placere stort elforbrug i områder med tilstrækkelig kapacitet i elnettet eller med meget elproduktion og dermed fremme en mere omkostningseffektiv brug af det kollektive elnet.

Muliggørelse af geografisk differentierede forbrugstariffer for elkunder tilsluttet elnettet på 10 kV-spændingsniveau og opefter vil omfatte ca. 1.800 af de største elforbrugere i Danmark, f.eks. slagterier, cementproducenter, datacentre og fremtidige PtX-anlæg.

Lovændringen forventes således at medføre, at det bliver muligt for de kollektive elforsyningsvirksomheder at indføre højere eller lavere tariffer i geografisk afgrænsede områder i overensstemmelse med nettets topologi, og om der er tale om hhv. produktions- eller forbrugsdominerede områder.

Afgrænsningen til de største forbrugere på elnettet skal bidrage til at beskytte de mindre forbrugere, såsom husholdninger og mindre erhvervskunder mod store tariffstigninger, og samtidig give mulighed for at sende geografisk differentierede prissignaler til store nuværende såvel som nye elforbrugere.

[...]

¹⁴ Lovforarbejder til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og lov om afgift af elektricitet af 8. februar 2023 (Nr. 37)

Geografisk differentierede forbrugstariffer vil således muliggøre en mere omkostningsægte tarifstruktur, som vil medføre en mere efficient allokering af ressourcerne og dermed samfundsøkonomiske fordele”.

Elmarkedsforordningen

Artikel 18 i elmarkedsforordningen indeholder en række bestemmelser om netvirksomhedernes fastsættelse af priser for adgangen til og brugen af transmission- og distributionsnettet. Bestemmelsen regulerer bl.a., hvad der indgår i fastsættelsen af prisen, og hvordan beløbet fordeles blandt brugerne.

Elmarkedsforordningens artikel 18 har følgende ordlyd:

Artikel 18

Afgifter for netadgang samt brug og styrkelse af net

1. Afgifter, der opkræves af netoperatører for adgang til net, herunder afgifter for tilslutning til net, afgifter for brugen af net og i givet fald afgifter i tilknytning til styrkelse af net, skal afspejle omkostningerne, være gennemsigtige, tage hensyn til behovet for netsikkerhed og fleksibilitet og afspejle de faktiske omkostninger, for så vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger og anvendes uden forskelsbehandling. Disse afgifter omfatter ikke ikkerelaterede omkostninger, der støtter ikkerelaterede politiske målsætninger.

Uden at det berører artikel 15, stk. 1 og 6, i direktiv 2012/27/EU og kriterierne i bilag XI til nævnte direktiv, skal den metode, der anvendes til at bestemme netafgifterne, på neutral vis understøtte systemets samlede effektivitet på længere sigt i kraft af prissignaler til kunder og producenter og navnlig anvendes på en måde, der ikke indebærer positiv eller negativ forskelsbehandling mellem produktion forbundet på distributionsniveauet og produktion forbundet på transmissionsniveauet. Netafgifterne må hverken indebære positiv eller negativ forskelsbehandling af energilagring eller aggregering og må ikke virke hæmmende for egenproduktion, egetforbrug eller deltagelse i fleksibelt elforbrug. Uden at det berører denne artikels stk. 3, må disse afgifter ikke være afstandsrelaterede.

2. Tarifmetoder skal:

a) afspejle transmissionssystemoperatørers og distributionssystemoperatørers faste omkostninger og skal tage hensyn til både kapital- og driftsudgifter for at tilvejebringe passende incitamenter for transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører på både kort og lang sigt, herunder foregribende investering, med henblik på at øge effektiviteten, herunder energieffektiviteten

a) fremme markedsintegration, integration af vedvarende energi og forsyningssikkerhed

c) understøtte anvendelse af fleksibilitetstjenester og gøre det muligt at anvende fleksible tilslutninger

d) fremme effektive og rettidige investering, herunder løsninger til optimering af det eksisterende net

e) fremme energilagring og fleksibelt elforbrug og dermed forbundne forskningsaktiviteter

f) bidrage til opfyldelsen af de mål, der er fastsat i de integrerede nationale energi- og klimaplaner, reducere miljøpåvirkningen og fremme offentlighedens accept, og

g) lette innovation i forbrugeres interesse inden for områder såsom digitalisering, fleksibilitetstjenester og sammenkobling, navnlig for at udvikle den infrastruktur, der er nødvendig for at nå minimumsmålet for sammenkobling af elnettet for 2030 fastsat i artikel 4, litra d), nr. 1), i forordning (EU) 2018/1999.

3. Størrelsen af producenttariffer eller slutkundetariffer eller begge skal, hvor det er hensigtsmæssigt, udsende lokaliseringsbestemte investeringssignaler på EU-plan, f.eks. incitamenten via tariffstrukturen til at reducere belastningsomfordelingsomkostningerne og omkostningerne ved styrkelse af elnettet, og tage hensyn til omfanget af nettab og kapacitetsbegrænsninger samt investeringsomkostninger ved infrastruktur.

4. Ved fastsættelse af afgifterne for netadgang skal følgende tages i betragtning:

a) betalinger og indtægter, der skyldes ordningen for kompensation mellem transmissionssystemoperatører

b) de faktisk foretagne og modtagne betalinger samt betalinger forventet for fremtidige perioder, skønnet på baggrund af tidligere perioder.

[...]

6. Der lægges ikke nogen særlig netafgift på individuelle transaktioner med henblik på budområdeoverskridende handel af elektricitet.

7. Distributionstariffer skal afspejle omkostninger under hensyntagen til systembrugerens, herunder aktive kunders, brug af distributionsnettet. Distributionstariffer kan indeholde elementer med relation til nettilslutningsmuligheder og kan differentieres på grundlag af systembrugerens forbrugs- eller produktionsprofiler. Hvor medlemsstaterne har iværksat indførelsen af intelligente målersystemer, skal de regulerende myndigheder overveje tidsdifferentierede nettariffer, når de fastsætter eller godkender transmissions- og distributionstariffer eller metoder for disse, i overensstemmelse med artikel 59 i direktiv (EU) 2019/944, og tidsdifferentierede nettariffer kan, hvor det er hensigtsmæssigt, indføres til at afspejle anvendelsen af nettet på en for slutkunden gennemsigtig, omkostningseffektiv og forudsigelig måde.

8. Transmissions- og distributionstarifmetoder skal give transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører incitamenten til den mest omkostningseffektive drift og udvikling af deres net, herunder gennem indkøb af tjenester. De regulerende myndigheder anerkender til dette formål relevante omkostninger som berettigede, herunder omkostninger i forbindelse med foregribende investeringer, medtager disse omkostninger i transmissions- og distributionstariffer og indfører, hvis det er relevant, præstationsmål for at give transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører incitamenten til at forøge systemets samlede effektivitet i deres net, herunder gennem energieffektivitet, anvendelse af fleksibilitetstjenester og udvikling af intelligente net og intelligente målersystemer.

9. For at afbøde risikoen for opsplitning af markedet forelægger ACER senest den 5. oktober 2019 en rapport om bedste praksis for metoderne for transmissions- og distributionstariffer, idet der tages hensyn til særlige nationale forhold. Den pågældende rapport om bedste praksis behandler mindst:

a) den tarifkvotient, der gælder for producenter, og tariffer for slutkunder

b) de omkostninger der skal dækkes af tariffer

c) tidsdifferentierede nettariffer

d) lokaliseringsbestemte signaler

e) forholdet mellem transmissions- og distributionstariffer

f) metoder, der skal fastsættes efter høring af relevante interessenter, til sikring af gennemsigthed i forbindelse med tariffastsættelse og -struktur, herunder foregribende investering, der er i overensstemmelse med relevante EU-energimål og nationale energimål, og under hensyntagen til fremskynelsesområderne som fastsat i henhold til direktiv (EU) 2018/2001

g) grupper af netbrugere, der er omfattet af tariffer, herunder, hvor det er relevant, disse gruppers kendetegn, forbrugsmønstre og enhver tariffritagelse

h) tab i høj-, mellem- og lavspændingsnet.

i) incitamentet til effektiv netinvestering, herunder ressourcer, der giver fleksibilitet, og fleksible tilslutningsaftaler.

ACER ajourfører sin rapport om bedste praksis mindst hvert andet år.

10. De regulerende myndigheder tager behørigt hensyn til rapporten om bedste praksis, når de fastsætter eller godkender transmissions- og distributionstariffer eller metoderne herfor i overensstemmelse med artikel 59 i direktiv (EU) 2019/944.

Der henvises i artikel 18, stk. 9, til ACER-rapport om "bedste praksis". Rapporten udkom senest i marts 2025¹⁵, og Forsyningstilsynet skal tage behørigt hensyn til rapporten, når tilsynet fastsætter eller godkender metoder for transmissions- og distributions-tariffer, jf. artikel 18, stk. 10.

Om kapacitetsbetaling

ACER angiver i sin rapport fra 2025 at kapacitetsbaseret tariffer er blevet indført i mange EU/EØS-lande, og at anvendelsen er forskellig¹⁶. ACER skriver mere generelt om kapacitetsbaserede tariffer:

Tariff basis:

(90) Network charges across the EU predominantly make use of the following bases

- energy-based charges (also referred to as 'volumetric charges'), which are charges payable on every unit of energy withdrawn/consumed from and/or produced/injected into the grid (e.g. EUR/MWh);
- power-based injection charges (also referred to as 'capacity charges'), which are charges payable on the contracted/connected power capacity, on the yearly or multi-year peak demand/output ('non-coincident peak') or on the demand/output under peak conditions ('coincident peak') (e.g. EUR/MW);
- lump sum charges, which are charges that do not vary with the user's behavior and may be differentiated based on size, profile or technical characteristics (e.g. EUR/year)

Tillige anbefaler ACER følgende i forhold til fastsættelse af tarifgrundlag:

125. NRAs should identify the key drivers of infrastructure costs in their systems and set charges that correlate with such cost drivers. From a cost-reflectivity perspective,

- power-based charges fit best with costs of building, upgrading and maintaining the network;
- energy-based charges fit best with costs of losses and system services;
- lump sum charges, which show correlation with neither power nor energy usage, fit best with costs which do not vary with the user's behavior (injection and/or withdrawal profiles).

126 In a context of rising grid capacity needs, NRAs should correlate cost allocation with network peak usage, by

¹⁵ Rapporten er tilgængelig på ACERs hjemmeside via dette link: [2025-ACER-Electricity-Network-Tariff-Practices.pdf](#).

¹⁶ ACERs rapport afsnit 5.2

- combining an adequate weight of power-based charges in network tariffs, with adequate signals for network users to adapt their injections or withdrawals;
- avoiding using flat-rate energy-based charges, i.e. those that do not include any time element correlated to peak network usage.

127. Concerning power-based charges, NRAs should

- evaluate different approaches to power-based charging to identify those that best contribute to overall system efficiency;
- apply them to all voltage levels, unless studies show that it would not be cost effective.

ACER anbefaler i sin tariffrapport fra 2025, at¹⁷

“When setting network charges, consideration of the overall cost burden on a network user is essential. Deep connection charges, use-of-network charges and other means of recovering transmission and distribution costs (e.g. when costs are borne directly by generation or consumers) may aim to recover the same cost categories and, if they are set in isolation or without due regard to each other, they could lead to unjustified double-charging”.

Forsyningstilsynet har taget stilling til indførslen af kapacitetsbetaling (effektbetaling) for højspændingskunder i distributionsnettet i to tilsyn med branchevejledninger¹⁸. Forsyningstilsynet har i begge sager vurderet, at kapacitetsbetalingen er i overensstemmelse med kriterierne i elforsyningslovens § 73 og elmarkedsforordningens artikel 18.

Af Forsyningstilsynets tilkendegivelse af 25. marts 2022 fremgår:

“Effektbetaling udgør den anden væsentlige ændring og er en fast årlig betaling pr. installation for højspændingskunderne (B-høj, A-lav og A-høj). Effektbetaling afspejler hvor meget effekt, som kunden i praksis råder over. Om baggrunden for at indføre en effektbetaling, anfører Dansk Energi, at højspændingskunder som gruppe typisk har en langt fladere forbrugskurve end lavspændingstilsluttede kunder, og at effektbetaling herved er en mere præcis betaling, idet den afspejler og differentierer højspændingskundernes faktiske effekttræk. Endvidere anfører Dansk Energi, at “[...] selvom kunden har betalt for et givent leveringsomfang fysisk, er det ikke sikkert, at kunden altid i praksis ønsker dette fuldt benyttet => løsning i form af en gradueret og mindre effektbetaling for mindre effekttræk.”

[...]

Forsyningstilsynet vurderer, at en sådan metode, som også indeholder en opkrævning for højspændingskunder ved effektbetaling er mere retvisende end en fast kWh-tarif, idet en fast effektbetaling umiddelbart afspejler de faste omkostninger ved den effekt, som disse kunder i praksis råder over og er dermed udtryk for de omkostninger, som højspændingskunder giver anledning til ved træk af en given effekt fra nettet.

Samtidig finder Tilsynet det rimeligt, at effektbetalingen vil blive modsvaret af en tilsvarende lavere tidsdifferentieret kWh-tarif for højspændingskunder, der hermed tager højde for den ellers krydssubsidierende effekt, som effektbetalingen ellers ville kunne medføre i forhold til højspændingskunder.

Tilsynet vurderer på denne baggrund, at kunderne betaler de omkostninger, som de giver anledning til (omkostningsægte) og hertil må anses for at være rimelig.

¹⁷ [2025-ACER-Electricity-Network-Tariff-Practices.pdf](#) – punkt 82, side 28.

¹⁸ Forsyningstilsynets j.nr. 21/01039 af 25. marts 2022 vedr. Tarifmodel 3.0 og j.nr. 23/01516 af 21. december 2023 om dynamisk 12-måneders effektbetaling.

Forsyningstilsynets begrundelse for afgørelsen

Denne sag handler om Energinets metode for tarifiering af TSO-tilsluttede forbrugskunder.

Energinet har anmeldt tarifmetoden for TSO-tilsluttede forbrugskunder til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, hvorefter priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnettet, hvilket også omfatter tarifmetoder, fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

Forsyningstilsynet skal i sin vurdering af, om den anmeldte metode kan godkendes tage stilling til bl.a., om Metoden vil føre til fastsættelse af tariffer (priser), der er i overensstemmelse med elforsyningsloven og elmarkedsforordningens regler om prisfastsættelse.

Som det fremgår af afsnittet "Retsgrundlag" ovenfor, indeholder begge regelgrundlag kriterier for tarifiering. Det hedder i elforsyningslovens § 73, stk. 1, at kriterierne skal fortolkes "i overensstemmelse med" kriterierne i elmarkedsforordningens artikel 18. Forsyningstilsynet har i sin tilkendegivelse af 25. marts 2022 om Green Power Denmark's tarifieringsmodel 3.0. vurderet sammenhængen mellem elforsyningslovens § 73, stk. 1, og elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1. Der er taget afsæt i den omtalte vurdering fra tilkendegivelsen af 25. april 2022 i det følgende.

Elforsyningsloven

I elforsyningsloven er der efter § 73, stk. 1, nogle grundlæggende krav til tarifieringen. Således skal priserne være 1) omkostningsægte i forhold til hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til, 2) rimelige, 3) objektive og 4) ikke-diskriminerende.

Elmarkedsforordningen

Efter artikel 18, stk. 1, i elmarkedsforordningen, skal tariffer (priser), der opkræves af netoperatører for adgang til nettet blandt andet 1) afspejle de faktiske omkostninger, for så vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger 2) være gennemsigtige og 3) anvendes uden forskelsbehandling.

Det følger videre af elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, at den metode, der anvendes til at bestemme priserne, på neutral vis skal understøtte systemets samlede effektivitet på længere sigt i kraft af prissignaler til kunder og producenter og navnlig anvendes på en måde, der ikke indebærer positiv eller negativ forskelsbehandling mellem produktion forbundet på distributionsniveauet og produktion forbundet på transmissionsniveauet. Netafgifterne må hverken indebære positiv eller negativ forskelsbehandling af energilagring eller aggregering og må ikke virke hæmmende for egenproduktion, egetforbrug eller deltagelse i fleksibelt elforbrug. Priser må ikke være afstandsrelaterede, dog med forbehold for stk. 3 om lokaliseringsbestemte prissignaler (se herom nedenfor).

Forsyningstilsynet vurderer, at bestemmelsen i elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, bl.a. fastlægger et krav om, at tarifieringen skal være omkostningsægte. Dette kriterie følger også af elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt. På den baggrund finder Forsyningstilsynet, at kravet om omkostningsægthed i elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., tillige er indeholdt i artikel 18, stk. 1, i elmarkedsforordningen. Forsyningstilsynet har herved blandt andet lagt vægt på, at det af artikel 18, stk. 1, fremgår, at tarifferne skal afspejle de faktiske omkostninger, for så vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger.

Det fremgår videre af elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, at tarifferne skal anvendes uden forskelsbehandling. Det er ikke defineret nærmere i forordningen, hvad der menes hermed, men Forsyningstilsynet vurderer, at kriteriet om, at tarifferne skal anvendes uden forskelsbehandling svarer til kriteriet om ikke-diskrimination i elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt. Videre fremgår det af artikel 18, stk. 1, at tarifferne skal være gennemsligtige.

Det følger af elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 2, at tarifmetoder skal

- a) afspejle transmissionssystemoperatørers faste omkostninger og skal tage hensyn til både kapital- og driftsudgifter for at tilvejebringe passende incitamenter for transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører på både kort og lang sigt, herunder foregribende investering, med henblik på at øge effektiviteten, herunder energieffektiviteten.
- b) fremme markedsintegration, integration af vedvarende energi og forsyningssikkerhed
- c) understøtte anvendelse af fleksibilitetstjenester og gøre det muligt at anvende fleksible tilslutninger
- d) fremme effektive og rettidige investering, herunder løsninger til optimering af det eksisterende net
- e) fremme energilagring og fleksibelt elforbrug og dermed forbundne forskningsaktiviteter
- f) bidrage til opfyldelsen af de mål, der er fastsat i de integrerede nationale energi- og klimaplaner, reducere miljøpåvirkningen og fremme offentlighedens accept, og
- g) lette innovation i forbrugeres interesse inden for områder såsom digitalisering, fleksibilitetstjenester og sammenkobling, navnlig for at udvikle den infrastruktur, der er nødvendig for at nå minimumsmålet for sammenkobling af elnettet for 2030 fastsat i artikel 4, litra d), nr. 1), i forordning (EU) 2018/1999.

Forsyningstilsynets vurderer den anmeldte metodes overensstemmelse med elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 2, nedenfor under overskriften "Effektabonnement" samt afsnittet om "Nettarif".

Efter elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 3, skal størrelsen af producenttariffer eller slutkundetariffer eller begge, hvor det er hensigtsmæssigt, udsende lokaliseringsbestemte signaler på EU-plan og tage hensyn til omfanget af nettab og kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen. Forsyningstilsynets vurderer den anmeldte metodes overensstemmelse med elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 3, nedenfor under overskriften "Effektabonnement", samt afsnit om "Nettarif".

Efter elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 8, skal transmissionsmetoder give transmissionssystemoperatører incitamenter til den mest omkostningseffektive drift og udvikling af deres net, herunder gennem indkøb af tjenester. De regulerende myndigheder anerkender til dette formål relevante omkostninger som berettigede, herunder omkostninger i forbindelse med foregribende investeringer, medtager disse omkostninger i transmissionstariffer og indfører, hvis det er relevant, præstationsmål for at give transmissionssystemoperatører til at forøge systemets samlede effektivitet i deres net, herunder gennem energieffektivitet, anvendelse af fleksibilitetstjenester og udvikling af intelligente net og intelligente målersystemer.

Forsyningstilsynets opgaver i den henseende sker som led i indtægtsrammereguleringen, jf. herved elforsyningslovens § 71, hvorefter det er bestemt, at netvirksomheder skal fastsætte priser for deres ydelser i overensstemmelse med en indtægtsramme, som Forsyningstilsynet årligt fastsætter for hver netvirksomhed. Indtægtsrammen bliver fastsat med henblik på at dække netvirksomhedens omkostninger ved en effektiv drift af den bevillingspligtige aktivitet og forrentning af den investerede kapital.

Denne praksis er tillige beskrevet i ACERs tarifrappport fra marts 2025, hvor ACER angiver følgende:

224. Pursuant to Article 59(1)(a) of Directive (EU) 2019/944, each NRA has the duty of fixing or approving network tariffs or their methodologies, or both.

225 Network tariff setting is the result of a three-step process

first, the allowed or target revenues of the system operators (including the remuneration method for TSO or DSO costs) are determined

second, the tariff structure is defined. • third, the costs/revenues are allocated to each of the tariff structure's items (i.e. charges paid by network users).

third, the costs/revenues are allocated to each of the tariff structure's items (i.e. charges paid by network users)

226. ACER considers it essential that NRAs are provided with sufficient regulatory control over the three steps in the tariff setting process in order to ensure that methodologies are free from any political or commercial interest, which is ensured by NRAs' independence guaranteed by EU law. [...]

På den baggrund er omkostningseffektivitet er ikke vurderet særskilt i nærværende afgørelse, som er truffet i medfør af elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. § 73, og elmarkedsforordningens artikel 18 og ikke i medfør af elforsyningslovens § 71 og bekendtgørelse nr. 1400 af 30. november 2023 om indtægtsramme og reguleringsregnskab for den, der varetager transmissionsvirksomhed af elektricitet og bekendtgørelse nr. 1218 af 22. november 2024 om indtægtsramme og reguleringsregnskab for den, der varetager transmissionsvirksomhed af elektricitet.

Efter elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 10, skal Forsyningstilsynet tage behørigt hensyn til ACERs rapport om bedste praksis for metoderne for transmissions- og distributionstariffer, jf. artikel 18, stk. 9.

Afgrænsning

Denne afgørelse omhandler en delvis godkendelse af Energinets Metode for nettarif for TSO-tilsluttede kunder, som Energinet har anmeldt til Forsyningstilsynets godkendelse den 21. oktober 2024.

Forsyningstilsynet har i sin afgørelse ikke taget stilling til Energinets dokument "Anmeldelse – Tarifmetode for nettariffer for TSO-tilsluttet forbrug revideret oktober 2024)" herefter Metodebeskrivelsen.

Metodens overensstemmelse med elforsyningslovens § 73, stk. 1, og elmarkedsforordningens artikel 18

Forsyningstilsynet vil i det nedenstående vurdere, hvorvidt Metoden er i overensstemmelse med kriterierne i elmarkedsforordningen artikel 18 og elforsyningslovens § 73.

Kapitel 1 – Anvendelsesområde og definitioner

Energinet har anmeldt, at Metoden finder anvendelse for fastsættelse af nettariffer for systembrugere, der forsynes fra et transmissionssystem (det vil sige elforbrugere inklusiv egenproducenter og direkte linjer). Herunder angiver Metoden, at den ikke finder anvendelse for distributionssystemoperatører.

Forsyningstilsynet vurderer, at afgrænsningen i anvendelsesområdet er egnet til at sikre gennemsigtighed for, hvem der er omfattet af Metoden.

Forsyningstilsynet kan dog ikke godkende, at Metoden gælder for de systembrugere, som er tilsluttet med tredjepartsadgang. Forsyningstilsynet forstår begrebet tredjepartstilsluttede systembrugere, som systembrugere, der er tilsluttet direkte i en produktionstilslutning og ikke selv ejer en stikledning forbundet i en installation ejet af Energinet som en del af det kollektive net. Begrebet omfatter ikke direkte linjer. Energinet har oplyst, at disse systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang udgøres af et mindre antal forbrugsanlæg med et større og meget svingende forbrug og et lidt større antal meget små forbrugere, der har et jævnt og stabilt forbrug. Energinet nævner i sit høringssvar af 21. oktober 2024, at der er tale om tilslutninger inde i kraftvarmeanlæg, som er placeret på henholdsvis centrale og decentrale kraftværkspladser. Efter det oplyste er der alene tale om tilslutninger, hvor der har været en større producent tilsluttet det kollektive elnet. Efterfølgende er der en forbruger, der i stedet for at blive tilsluttet til Energinets net eller den lokale netvirksomheds net, er blevet tilsluttet i produktionsanlæggets installation. Det er ikke muligt at lave denne type af tilslutninger i dag, da reglerne om direkte linjer og interne elektricitetsforbindelser begrænser muligheden for at lave tilslutninger bag et tilslutningspunkt.

Forsyningstilsynet vurderer, at Energinet ikke i tilstrækkelig grad har dokumenteret, at Metoden kan finde anvendelse for tredjepartstilsluttede systembrugere. På den baggrund vurderer tilsynet, at Metoden ikke lever op til kriteriet om, at omkostningerne, der er grundlaget for tarifferne, afspejler omkostningerne for en effektiv og strukturel sammenlignelig netoperatør, jf. elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, 1. pkt.

Forsyningstilsynet har herved lagt vægt på, at Energinet ikke har kunne godtgøre, hvilke omkostninger disse systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang giver anledning til i transmissionsnettet. Forsyningstilsynet har særligt lagt vægt på, at anlæg tilsluttet på denne måde, fysisk fremstår overfor Energinet fuldt og helt som en direkte linje eller en stor egenproducent. Imidlertid har disse to grupper af systembrugere adgang til at tilpasse deres forbrugsmønstre til gavn for Energinet og med en besparelse i tariffbetalingen til følge. Den gruppe af forbrugere, der i Metoden betegnes som tredjepartstilsluttede systembrugere kan på tilsvarende vis koordinere deres forbrug bag nettilslutningspunktet. Hvis koordineringen sker på en sådan måde, at der sker et mindre træk fra Energinets net i nettilslutningspunktet, og Energinet herved får en besparelse, vil den anmeldte Metode betyde, at denne besparelse vil tilfalde Energinet, mens systembrugerne ikke får en lavere tarif. Det betyder også, at betalingsstrukturen ikke tilskynder disse systembrugere til at foretage en koordinering af forbrug og produktion.

Som Metoden fremstår, kan en tredjepartstilsluttet systembruger, der alene bruger strøm produceret af det produktionsanlæg, hvori forbrugsanlægget er tilsluttet, blive tarifieret helt som en systembruger, der får al strøm leveret fra Energinet. Dette skyldes, at de enkelte anlæg har måler placeret på selve anlægget, og der ikke tages hensyn til, om strømmen stammer fra Energinets net. Der vil således både ske en betaling til Energinet for brug af strøm og kapacitet i elnettet for strøm, som Energinet leverer, og for den strøm, som Energinet ikke har nogen omkostninger til, da strømmen aldrig bevæger sig i Energinets net.

Forsyningstilsynet kan således ikke vurdere, om omkostninger som de systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang måtte give anledning til, afspejler Energinets faktiske omkostninger så vidt disse svarer til en effektiv og strukturel sammenlignelig netoperation, jf. elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, 1. pkt.

Det kan ikke føre til en ændret vurdering, at Energinet i sit høringssvar af den 21. oktober 2024 har angivet, at Energinet er forpligtet til at forsyne systembrugerne, der forsynes fra det kollektive elforsyningsnet bag nettilslutningspunktet, uanset om systembrugeren er direkte eller indirekte tilsluttet transmissionsnettet. Det samme gælder det oplyste af Energinet i Energinets høringssvar den 5. maj 2025 og i den efterfølgende dialog, som Forsyningstilsynet har haft med Energinet beskrevet ovenfor i afsnittet "Høring". Forsyningstilsynet bemærker hertil, at Energinet ikke har dokumenteret, at anlæg, der er tilsluttet ved tredjepartsadgang, giver anledning til de samme udgifter i Energinets net som anlæg tilsluttet direkte i Energinets installationer. Samtidig har Energinet fastholdt, at grundlaget for tariffen fortsat skal være det individuelle anlægs trækning fra nettet og ikke den koordinerede maksimale trækning i første tilslutningspunkt.

Forsyningstilsynet bemærker, høringssvaret fra Green Power Denmark og Landbrug og Fødevarer over tilsynets udkast til afgørelse kan tyde på, at udkastet indeholder en lidt uklar beskrivelse af, hvordan begrebet tredjepartsadgang skal forstås i den anmeldte metode. Forsyningstilsynet præciserer derfor, at begrebet tredjepartstilsluttede systembrugere alene omfatter de forbrugere, der er tilsluttet bag en anden elmåler, og som indirekte er tilsluttet Energinets net. Der er således ikke tale om hverken egenforbrugere eller direkte linjer. Der er heller ikke tale om situationer, der ville kunne blive omfattet af reglerne om interne elektricitetsforbindelser, da der her er tale om flere el-kunder, og situationer, hvor der både er tale om produktion og forbrug, uden der med rimelighed kan betegnes om én bygning, jf. herved bekendtgørelse nr. 438 af 27. april

2023 om interne elektricitetsforbindelser, særligt § 4, stk. 2. Der er heller ikke tale om situationer, der kan omfattes af eller sidestilles med reglerne i Green Power Danmarks branchevejledning om delt leveringsomfang, som Forsyningstilsynet har taget til efterretning i en tilkendegivelse af 20. december 2023 (j.nr. 23/00493). I Green Power Danmarks tilslutningsbestemmelser findes der regler om delt leveringsomfang og der må der ikke ske en sammenblanding af forbrug og produktion bag nettilslutningspunktet. Det er heller ikke situationer, der kan sidestilles med operatørmåling, hvor det er den samme elkunde bag nettilslutningspunktet.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet ikke har skrevet direkte ind i Metoden, at den også finder anvendelse på anlæg tilsluttet ved tredjepartsadgang. Dette fremgår alene af baggrundsmaterialet.

Forsyningstilsynet kan på denne baggrund ikke godkende, at Metoden finder anvendelse for systembrugere med tredjepartsadgang, da Metoden på dette punkt ikke er i overensstemmelse med de materielle kriterier, som følger af elmarkedsforordningens artikel 18 og elforsyningslovens § 73, stk. 1.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at tilsynets netop gengivne vurdering alene indebærer, at systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang ikke kan blive tariferet i overensstemmelse med Metoden og dermed blive omfattet af et effektabonnement og en ny nettarif.

Forsyningstilsynet har ikke ved nærværende afgørelse afskåret Energinet fra at tarifere systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang efter Energinets metode, som er godkendt den 25. oktober 2004, såfremt Energinet vurderer, at denne metode fortsat er i overensstemmelse med elmarkedsforordningens artikel 18 og elforsyningslovens § 73 og anden relevant lovgivning.

Forsyningstilsynets afgørelse begrænser heller ikke systembrugere med tredjepartsadgang i at deltage i engrosenergimarkedene eller at levere andre ydelser.

Kapitel 2 – Omkostninger i netpuljen

Metoden indeholder en beskrivelse af, hvilke omkostninger som angår i netpuljen.

I Metodens § 2, stk. 1, fremgår det at:

"Netpuljen er Energinets omkostninger til drift og udbygning af eltransmissionsnettet og udgør den til enhver tid gældende indtægtsramme fastsat af Forsyningstilsynet for transmissionsvirksomhed af elektricitet til dækning af omkostninger ved transmissionsaktiviteter"

Forsyningstilsynet vurderer, at det er uklart, hvad der forstås ved "den til enhver tid gældende indtægtsramme for den der varetager transmissionsvirksomhed" er i kontekst af nærværende tarifmetode.

Energinet har overfor Forsyningstilsynet anført at "gældende indtægtsramme for den der varetager transmissionsvirksomhed" skal forstås, som et budget fastsat på baggrund af enten Energinets egen forventning eller på baggrund af de foreløbige indtægtsrammer fastsat af Forsyningstilsynet efter § 4, stk. 2 i indtægtsrammebekendtgørelsen for den der varetager transmissionsvirksomhed.

Forsyningstilsynet påpeger, at de foreløbige indtægtsrammer udelukkende er foreløbige og dermed har karakter af at være vejledende. Den foreløbige ramme fastsættes senere end tariffen. De foreløbige rammer tager derfor blandt andet ikke højde for nyinvesteringer, som idriftsættes af Energinet Eltransmission A/S, differencer eller andre justeringer i det kommende reguleringsår. De foreløbige rammer er således kun en fremskrivning baseret på det reguleringsregnskab for året før, Energinet El-transmission A/S har indberettet til Forsyningstilsynet 1. juni. Det vil sige, at den foreløbige ramme for 2026 udmeldes på baggrund af data fra reguleringsregnskabet for 2024 i december 2025 – dvs. efter Energinet har fastsat tariffer for 2026. Tariffastsættelsen sker således som udgangspunkt i september måned med virkning fra januar året efter.

I det følgende har Forsyningstilsynet redegjort for, hvad det ovenstående indebærer for, hvilken forståelse af Metodens § 2, som tilsynet har lagt til grund for nærværende afgørelse.

Forsyningstilsynet forstår Metodens § 2 sådan, at netpuljen fastsættes for reguleringsåret ud fra reglerne i den til enhver tid gældende indtægtsrammebekendtgørelse til at dække omkostninger ved transmissionsaktiviteten på baggrund af Energinets forventninger til omkostningsudviklingen. Netpuljen fastsættes også med henblik på at opkræve/tilbageføre de differencer fra tidligere år, som knytter sig til netpuljen.

Forsyningstilsynet lægger således til grund, at dette er tilfældet, på trods af at Energinet i Metoden ikke nærmere har beskrevet, hvordan differencer opkræves.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at differencer som udgangspunkt skal afvikles til de netbrugere, der gennem betaling af de relevante tariffer, har givet anledning til differencen. På den baggrund skal f.eks. producenter således betale for den difference de forårsager, og den difference skal derfor afspejle sig i de indtægter, som producenterne opkræves via tilslutningsbidrag og indfødningsstarif.

ACER anbefaler i sin tariffrapport fra 2025, at¹⁹

“When setting network charges, consideration of the overall cost burden on a network user is essential. Deep connection charges, use-of-network charges and other means of recovering transmission and distribution costs (e.g. when costs are borne directly by generation or consumers) may aim to recover the same cost categories and, if they are set in isolation or without due regard to each other, they could lead to unjustified double-charging”.

Forsyningstilsynet bemærker i den relation, at Energinet uanset, hvilke tariffer de fastsætter, skal tage højde for den samlede omkostningsbyrde for en netværksbruger. Således skal Energinet som udgangspunkt, når de opgør omkostningerne til Metodens effektabonnement og nettarif, f.eks. tage behørigt hensyn til de øvrige relaterede tariffer, der påvirker disse systembrugere, da en fastsættelse af tariffer uden behørigt hensyn hertil kan føre til dobbelttarifiering.

Forsyningstilsynet har i nærværende afgørelse ikke taget eksplicit stilling til, hvordan Energinet opgør særskilte differencer, men bemærker hertil, at forkert opgjorte differencer kan føre til priser, som kan være i strid en lovgivning, som Energinet skal iagttage, når Energinet fastsætter tarifferne. Forsyningstilsynet vil på baggrund heraf

¹⁹ [2025-ACER-Electricity-Network-Tariff-Practices.pdf](#) – punkt 82, side 28.

kunne indlede en tilsynssag over for Energinet for at undersøge, om Energinet opkræver tariffer i strid med lovgivningen, som Forsyningstilsynet er kompetent myndighed i forhold til. I så fald vil tilsynet kunne træffe en afgørelse, hvor tilsynet meddeler Energinet et pålæg om at ændre tarifferne, jf. herved § 77, stk. 1. Se mere herom under afsnittet "Vejledning".

Af Metodens § 2 fremgår endvidere, at den gældende indtægtsamme er "inklusive nettab samt en forrentning af den investerede kapital efter bestemmelserne i lov om elforsyning". Forsyningstilsynet bemærker hertil, at både nettabsomkostninger og forrentning allerede er en del af indtægtsrammen for reguleringsåret. Forsyningstilsynet forstår derfor denne tilføjelse som alene en fremhævelse fra Energinet uden materiel betydning for forståelsen af reglen.

Forsyningstilsynet forstår endvidere Metodens § 2, stk. 2, således, at netpuljen fratrækkes alle de indtægter, som knytter sig til transmissionsaktiviteten, som ikke er nettariffer. De oplistede indtægter i nr. 1-3 er de mest oplagte fradrag, men Forsyningstilsynet bemærker, at der ikke kan være tale om en udtømmende liste.

Et eksempel på en indtægt, som knytter sig til aktiviteten og ikke er nævnt på listen, kunne være betaling af erstatning til Energinet EI-Transmission A/S i forbindelse med et havari. En sådan betaling ville indgå i indtægterne forbundet med aktiviteten og skal derfor som udgangspunkt modregnes. Som det grundlæggende princip anvendes nettoficering af omkostninger ikke i indtægtsrammer, så alle tilfælde hvor man i indtægtsrammereguleringen vælger at indregne en omkostning, så vil tilknyttede indtægter skulle modregnes.

I forhold til Metodens § 2, stk. 2, nr. 1, forstår Forsyningstilsynet det således at flaskehalsindtægter, som anvendes i henhold til elmarkedsforordningens artikel 19, også inkluderer flaskehalsindtægter, som anvendes til tarifiedsættelser og ikke kun flaskehalsindtægter, som anvendes til at dække omkostninger i indtægtsrammen for Energinet EI-transmission A/S.

Forsyningstilsynet bemærker, at det fremgår af Energinets godkendte og gældende metode for opkrævning af omkostninger af Energinets nettarif, jf. "Opdeling af den systemansvarlige virksomheds tarifpuljer pr. 1. januar 2005", og tilsynets afgørelse af 25. oktober 2004²⁰, at flaskehalsindtægter er en del af netpuljen og indgår som en indtægt.

Forsyningstilsynet forstår det således, at flaskehalsindtægter, som anvendes til tarifiedsættelser fratrækkes netpuljen, før den fordeles, og ikke trækkes fra for tarifelementerne særskilt. Den lavere nettarifpulje som følge af anvendelsen af flaskehalsindtægter til tarifiedsættelser af nettariffen fordeles således med de nøgler og principper, som beskrives i Metoden.

Forsyningstilsynet bemærker endelig, at Metoden består af en ændring til Energinets metode "Opdeling af den systemansvarlige virksomheds tarifpuljer den 1. januar 2005" af 25. oktober 2004. Metoden fra 2004 angiver specifikt, hvilke omkostninger som indgår i netpuljen, og Metoden anmeldt den 21. oktober 2024 henviser alene til "den til enhver tid gældende indtægtsramme".

²⁰ Tilsynets j.nr. 3/1307-0300-0074

Energinet anvender således tilsyneladende en metode godkendt i 2004 trods de ændringer, som er sket juridisk og reguleringsøkonomisk siden. Forsyningstilsynet kan dertil vejledende oplyse Energinet, at I og med at Energinet fastsætter sine metoder, så påhviler det Energinet at vurdere, om der er behov for at anmelde en ændring af metoden fra 2004 til Forsyningstilsynets godkendelse.

Forsyningstilsynet oplyser videre vejledende, at tilsynet vil kunne indlede en tilsynssag for at undersøge, om Energinet måtte anvende en metode, som ikke (længere) er i overensstemmelse med de materielle kriterier, som Metoden skal være i overensstemmelse med.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at det forhold, at et omkostningselement er godkendt i en tarifmetode ikke nødvendigvis indebærer, at omkostningen altid vil kunne indregnes i Energinet Elsystemansvar A/S og/eller Energinet Eltransmission A/S indtægtsramme efter elforsyningslovens § 71. Forsyningstilsynet træffer således afgørelse årligt, om hvilket beløb der i det konkrete år kan indregnes efter § 71.

Forsyningstilsynet træffer indtægtsrammeafgørelser for Energinet Elsystemansvar A/S og/eller Energinet Eltransmission A/S årligt, tilsynets vurdering af, hvorvidt en omkostning i det konkrete år kan indregnes efter § 71, sker derfor i den afgørelse.

På baggrund af ovenstående usikkerheder godkender Forsyningstilsynet Metoden tidsbegrænset og alene frem til udgangen af 2031. Forsyningstilsynet har under afsnittet "Vejledning" vejledt Energinet til, hvordan Energinet fremadrettet vil kunne gøre omkostningspuljen mere gennemsigtig, således at Tilsynet fremadrettet vil kunne vurdere, hvorvidt Energinets omkostninger afspejler de faktiske omkostninger så vidt disse svarer til en effektiv og strukturel sammenlignelig netoperatørs omkostninger jf. elmarkedsforordningens artikel 18 og elforsyningslovens § 73.

Kapitel 3 - Fordelingsnøglen

Metoden indeholder en fordelingsnøgle for at sikre, at de omkostninger, der er indeholdt i tariffjerne, fordeles på Energinets kundegrupper i forhold til kundegruppernes andel af det samlede forbrugstræk fra nettet.

Der er redegjort nærmere herfor i gennemgangen af den anmeldte Metode i afsnittet "Sagsfremstilling".

Af metodebeskrivelsen til den anmeldte Metode i pkt. 3.3 har Energinet redegjort nærmere for fordelingsnøglen. Energinet har blandt andet beskrevet, hvordan vandfaldsmodellen anvendes til at fordele omkostningerne ud på de forskellige kundekategorier. Energinet har i et supplerende svar af 27. februar 2024 til Forsyningstilsynet oplyst, at forbruget fra forbrugsanlæg tilsluttet med begrænset netadgang ikke indgår i fordelingsnøglen.

Forsyningstilsynet forstår dette således, at den indtægt, som Energinet opkræver på baggrund af systembrugere tilsluttet med begrænset netadgang indgår i den del af netpuljen, som vedrører infrastrukturomkostninger, inden det budgetterede tarifprovenu fordeles imellem transmissions- og distributionsniveau. Se mere i figuren under afsnittet "Sagsfremstilling, kapitel 4". Det indebærer efter Forsyningstilsynets forståelse, at forbrug med begrænset netadgang ikke indgår i fordelingsnøglen i vandfaldsmodellen

for så vidt angår infrastrukturomkostningerne, samt at tarifprovenuet fra forbrug med begrænset netadgang indregnes og fordeles forholdsmæssigt ligeligt imellem transmissions- og distributionstilsluttet forbrug med fuld netadgang via en indregning af den indtægt, som Energinet får fra systembrugere med begrænset netadgang.

Omkostningerne i netpuljen og indtægterne fra kunder med begrænset netadgang fordeles efter samme fordelingsnøgle, så systembrugere med fuld netadgang på alle spændingsniveauer i det kollektive elforsyningsnet får samme fordel af, at transmissionsnettet udnyttes bedre vha. begrænset netadgang.

Rimelige og omkostningsægte kriterier

Forsyningstilsynet vurderer, at en fordelingsnøgle baseret på forbrugernes træk fra nettet og med en opdeling i kundekategorier, hvorefter omkostningen placeres hos den systembruger, som giver anledning til omkostningen forekommer rimelig og afspejler omkostningerne for en effektiv og strukturel sammenlignelig netoperatør. D.

Objektive kriterier

Forsyningstilsynet vurderer, at fordelingsnøglen er fastsat efter objektive konstaterbare kriterier, som består i en konkret omkostningsfordeling på Energinets forskellige kundegrupper i forhold til kundegruppernes andel af det samlede forbrugstræk fra nettet. Fordelingsnøglen medvirker således til en forudsigelighed i prisfastsættelsen.

Ikkediskriminerende og gennemsigtige kriterier

Forsyningstilsynet vurderer, at kriterierne for fastsættelse af fordelingsnøglen er ikkediskriminerende. Forsyningstilsynet har i den forbindelse lagt vægt på, at ens systembrugere bliver opdelt i samme kundekategori, hvorfor grupperingen i fordelingsnøglen er ikkediskriminerende.

Ydermere finder Forsyningstilsynet, at fordelingsnøglen er gennemsigtig. Hertil lægger tilsynet vægt på, at Energinet i Metoden har gjort rede for, hvordan fordelingsnøglen bliver sammensat og illustreret sammensætningen i flere figurer.

Kapitel 4 - Effektabonnement

Effektabonnementet bliver opkrævet ud fra den udvekslingskapacitet i forbrugsretningen pr. tilslutningspunkt til transmissionsnettet, som Energinet og systembrugeren har aftalt. Dette sker som den enkelte systembrugers forholdsmæssige andel af den samlede tilsluttede udvekslingskapacitet i kategorien af systembrugere.

For de systembrugere, der forsynes fra transmissionsnettet pr. 1. april 2023, og som ikke har aftalt en trækingsret med Energinet senest den 30. september 2024, opkræver Energinet effektabonnement ud fra gennemsnittet af systembrugerens årlige maksimale træk opgjort på timebasis (kWh/h) de foregående fem år. Indtil der indgås en aftale, vil dette tarifieringsgrundlag blive ajourført en gang årligt i januar på baggrund af seneste fem års data.

Systembrugere, der forsynes fra transmissionsnettet, og som har indgået en aftale med Energinet om begrænset netadgang som varigt vilkår for forbrugsanlæg i transmissionsnettet, betaler et reduceret effektabonnement svarende til 1/3 af det almindelige effektabonnement.

Opkrævningen af effektabonnement sker fra tidspunktet for meddelelse af den midlertidige driftstilladelse (ION), dvs. når anlægget påbegynder leveringen af energi til det kollektive net.

Effektabonnementet fastsættes, så det dækker Energinets omkostninger i netpuljen, undtaget

- omkostningerne til nettab
- omkostninger, der er undtaget i § 3, stk. 5 (omkostninger der kan henføres til transformering fra transmissions- til distributionsniveau).
- den andel af omkostningerne, der finansieres af producentbetaling
- flaskehals- eller transitindtægter, jf. § 2, stk. 2.

Effektabonnementets overensstemmelse med elmarkedsforordningen

- **Afspejle omkostningerne for en effektiv og strukturel sammenlignelig netoperatør**

Som det fremgår ovenfor, skal den anmeldte Metode *afspejle de faktiske omkostninger*, hvilket betyder, at effektabonnementet skal være omkostningsægte jf. elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, 1. led, og elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Forsyningstilsynet vurderer, at indførsel af effektbetaling for systembrugere, der forsynes fra et transmissionssystem afspejler omkostningerne for en effektiv og strukturel sammenlignelig netoperatør, idet en fast effektbetaling afspejler de faste omkostninger ved den effekt, som disse systembrugere i praksis råder over og dermed et udtryk for de omkostninger, som disse kunder giver anledning til ved træk af en given effekt fra nettet.

Forsyningstilsynet bemærker, at nuværende tilsluttede systembrugere forinden effektabonnementets ikrafttræden har mulighed for at genforhandle deres tilslutningsaftaler jf. metodebeskrivelsens ordlyd på side 12:

[...] "Systembrugere, der allerede har indgået en nettilslutningsaftale med Energinet, får mulighed for at genforhandle aftalen, inden effektabonnementet indføres, hvis de skønner, at deres behov for trækningskapacitet har ændret sig i nedadgående retning, siden nettilslutningsaftalen blev indgået, og/eller hvis de ønsker at få lavet en aftale om en samlet samtidig trækningsret for flere individuelle tilslutninger i samme nettilslutningspunkt". [...]

På den baggrund vurderer Forsyningstilsynet, at det afspejler omkostningerne at effektabonnementet skal opkræves både af nuværende og fremtidige systembrugere tilsluttet på TSO-niveau. Forsyningstilsynet har hertil tillagt det vægt, at uanset om der er tale om nyetableret eller gammelt forbrugsanlæg, lægger forbrugsanlægget beslag på en del af kapaciteten i transmissionsnettet. Fordi omkostningerne til effektabonnementet afhænger af omkostningerne til at drive og udbygge infrastrukturen afspejler det

omkostningerne, at alle TSO-tilsluttede anlæg bidrager til dækning af disse omkostninger.

Tillige bemærker tilsynet, at effektabonnementet er en betaling for at få stillet en kapacitet i nettet til rådighed, som på den baggrund ikke er til rådighed for andre systembrugere – dette forhold gælder for alle systemkunder – både nye og gamle, hvorfor det forkommer omkostningsægte, at hver enkelt systembruger betaler herfor.

Ligeledes finder Forsyningstilsynet, at effektbetaling harmonerer med de hensyn om indførelse af effektbetaling ACER redegør for i sin rapport fra 2025 om bedste praksisser på tarifområdet²¹. Forsyningstilsynet finder på denne baggrund, at elementet om effektabonnementet også er i overensstemmelse med elmarkedsforordningens kriterie om, at Energinets omkostninger skal afspejle omkostningerne for en effektiv og strukturel sammenlignelig netoperatør.

- **Særligt om reduceret betaling for systembrugere der forsynes fra transmissionsnettet, og som har indgået en aftale med Energinet om begrænset netadgang**

Metodens § 4, stk. 4, angiver, at systembrugere, der forsynes fra transmissionsnettet, og som har indgået en aftale med Energinet om begrænset netadgang som varigt vilkår for forbrugsanlæg i transmissionsnettet, betaler et reduceret effektabonnement svarende til 1/3 af det almindelige effektabonnement.

Energinet har oplyst, at indtægten indgår fra disse systembrugere tilsluttet med begrænset netadgang til brug af nedsættelse af infrastrukturomkostninger, inden det budgetterede tarifprovenu fordeles imellem transmissions- og distributions niveau ift. fordelingsnøglen for tarifprovenu i vandfaldsmodellen.

Forsyningstilsynet har noteret sig, at bestemmelsen i Metodens § 4, stk. 4 følger Energinets metode om begrænset netadgang for forbrugsanlæg, som godkendt af Forsyningstilsynet i en afgørelse af den 26. september 2023²².

Af afgørelsen af 26. september 2023 på side 15 fremgår:

4-ÅRS-EVALUERING AF DEN GODKENDTE METODE OG AF TARIFFEN Energinet vil revurdere metoden for begrænset netadgang i sin helhed, herunder revurdere bidragssatsen på 1/3 4 år efter ordningens ikrafttræden. Energinet vil på baggrund af evalueringen herefter tage stilling til, om der er forhold, der giver anledning til at ændre på metoden for begrænset netadgang

Forsyningstilsynet kan på det foreliggende grundlag ikke afvise, at systembrugere tilsluttet med begrænset netadgang på TSO-niveau giver anledning til 1/3 del af Energinets samlede omkostninger for nærværende kundekategori og bemærker hertil, at Energinet vil evaluere denne del af Metoden sammen med den 4-årige evaluering af bidragssatsen på 1/3 i Energinets metode for begrænset netadgang for forbrugsanlæg i transmissionsnettet. Forsyningstilsynet godkender herefter Metodens § 4, stk. 4.

²¹ Se rapportens punkt 90, 125, 126 og 127

²² Forsyningstilsynets j.nr. 23/00964

– **Gennemsigtighed**

Forsyningstilsynet har vurderet, om Metoden for fastsættelse af effektabonnementet er tilstrækkelig *gennemsigtig*, jf. elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, 1. led.

Energinet har i forbindelse med anmeldelsen af effektabonnementet udarbejdet en økonomisk konsekvensanalyse. Af analysen gives beregningseksempler på, hvad indførslen af effektabonnementet kan have af betydning for tarifferne. Dette vurderer Forsyningstilsynet som en gennemsigtig måde at fremhæve de økonomiske konsekvenser på.

– **Ikke diskriminerende kriterier /anvendes uden forskelsbehandling**

Prisfastsættelsen skal ske efter ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., og tarifferne, der opkræves, skal anvendes uden forskelsbehandling, jf. elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, 1. led.

Forsyningstilsynet vurderer, at kriterierne for at opkræve effektabonnement for de nævnte systembrugere er ikkediskriminerende. Forsyningstilsynet har i den forbindelse lagt vægt på, at alle systembrugere – eksisterende systembrugere såvel som nye systembrugere - vil blive opkrævet et effektabonnement, hvis systembrugerne opfylder betingelserne herfor.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at Metoden indebærer en forskelsbehandling med hensyn til tarifiering mellem systembrugere af Energinet, idet effektabonnementet indfører kapacitetsbetaling udelukkende for systembrugere tilsluttet på TSO-niveau.

En lignende forskelsbehandling ligger også indbygget i Green Power Danmarks tarifmodel 3.0, som Forsyningstilsynet tog til efterretning den 25. marts 2022²³, og som indeholder en effektbetaling for højspændingskunder. En forskelsbehandling, der er sagligt og rimelig begrundet i omkostningsforhold, er efter Forsyningstilsynets opfattelse ikke udtryk for en diskrimination i strid med kriteriet i elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., samt elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1 om, at prisfastsættelsen skal ske efter ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til (anvendes uden forskelsbehandling).

– **Netsikkerhed og fleksibilitet**

Forsyningstilsynet vurderer, at effektabonnementet tager hensyn til princippet om netsikkerhed og fleksibilitet i elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, 1. led. Forsyningstilsynet lægger i denne sammenhæng vægt på, at effektabonnementet sikrer en bedre udnyttelse af transmissionsnettet og dermed reducerer behovet for udbygning på længere sigt, idet tariffen giver incitament til at sprede elforbruget ud over døgnet og undgå et meget højt forbrug i få timer.

Forsyningstilsynet bemærker, at den anmeldte Metode kan have en negativ konsekvens for allerede tilsluttede systembrugere. Forsyningstilsynet bemærker hertil, at

²³ Forsyningstilsynets j.nr. 21/01039

disse systembrugere har mulighed for at indgå en ny nettilslutningsaftale med Energinet om begrænset netadgang jf. Energinets godkende metode herfor i Forsyningstilsynets j.nr. 23/00964. Forsyningstilsynet har på denne baggrund ikke fundet grundlag til at afvise Metoden.

- **Understøtte systemets samlede effektivitet**

Det er endvidere Forsyningstilsynets vurdering, at effektabonnementet opfylder kravet om at *understøtte systemets samlede effektivitet i kraft af prissignaler til kunder* jf. elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, 2.led. Forsyningstilsynet lægger herved vægt på, at effektabonnementet netop øger muligheden for, at der sker en bedre anvendelse af kapaciteten i transmissionssystemet blandt andet ved, at systembrugeren får incitament til kun at bestille den kapacitet, som systembrugeren forventer at få brug for.

- **Tage hensyn til omfanget af kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen**

Forsyningstilsynet vurderer, at kriteriet om, at størrelsen af slutkundetariffer, hvor det er hensigtsmæssigt, skal tage hensyn til omfanget af kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen jf. herved elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 3, er opfyldt i den anmeldte Metode.

Forsyningstilsynet har herved lagt vægt på, at Metoden har til formål at sikre en bedre udnyttelse af nettet ved at indføre kapacitetsbetaling. Således sikrer Energinet, at systembrugere ikke ligger beslag på kapacitet i transmissionssystemet, som ikke anvendes. Dette medfølger desuden en deraf følgende besparelse af udbygning af netomkostninger for Energinets side. Dette vil kunne understøtte netplanlægningen, idet nettet ikke skal udbygges mere end, hvad systembrugeren giver anledning til ift. hvad systembrugeren aftaler af træk med Energinet.

Effektabonnementets overensstemmelse med elforsyningslovens kriterier i § 73

Ud over de ovennævnte krav til tariffastsættelse i elmarkedsforordningens artikel 18 findes der tillige i elforsyningslovens § 73 nemlig krav om en rimelig og objektiv tariffastsættelse.

- **Rimelige kriterier**

Forsyningstilsynet vurderer, at det er *rimeligt*, at opkræve effektabonnementet for fremtidige og allerede eksisterende systembrugere.

Forsyningstilsynet har herved lagt vægt på, at allerede etablerede anlæg har mulighed for at indgå ny nettilslutningsaftale med Energinet, hvor kapaciteten kan genberegnes. Tillige har forbrugsanlæggene mulighed for at blive etableret med begrænset netadgang.

Forsyningstilsynet vurderer tillige, at det er *rimeligt*, at Energinet opkræver effektabonnement ud fra gennemsnittet af systembrugerens årlige maksimale træk opgjort på timesbasis (kWh/h) de forudgående fem år. indtil der indgås en aftale, vil dette tarifieringsgrundlag blive ajourført en gang årligt i januar på baggrund af de seneste fem års data, såfremt der ikke forelægger en aftale mellem Energinet og systembrugeren.

Forsyningstilsynet har hertil lagt vægt på, at ACER i sin tarifrappport fra 2023 har angivet, at faste tarifværdier baseret på f.eks. belastning kan fastsættes ud fra gennemsnitsværdier målt over en periode på mindst fem år.

Forsyningstilsynet har tillige vurderet, at det forekommer rimeligt at opkræve effektabonnementet for allerede eksisterende systembrugere, herunder prosumers (egenproducenter og direkte linjer)

Prosumere og andre egenproducenter dækker selv en del af deres energiforbrug og derfor mindsker dette potentielt behovet for at hente energien fra det kollektive elnet.

Dette fører efter Forsyningstilsynet vurdering imidlertid ikke til, at det ikke er overensstemmelse med rimelighedskriteriet i elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., at prosumere opkræves effektabonnement i medfør af Metoden. Forsyningstilsynet har herved lagt vægt på, at disse prosumere på samme måde som andre systembrugere tilsluttet på TSO-niveau har mulighed for, at genforhandle deres tilslutningsaftale med Energinet, så der kun betales nettarif for den ønskede kapacitetsadgang til det kollektive elnet. Når den ønskede størrelse på netadgangen er aftalt med systembrugeren, er der imidlertid, set fra tilsynets side, ingen forskel på en egenproducents udnyttelse af den aftalte kapacitet og enhver anden systembrugers forbrug af en aftalt kapacitet. Hvad der foregår af egenproduktion bag måleren, er i denne forbindelse ikke relevant og tarieres ikke.

Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at kriteriet om rimelighed er opfyldt. I øvrigt finder tilsynet ikke, at der er forhold, der giver anledning til en anden vurdering. Dette gælder således heller ikke det anførte i høringssvarene om betydningen for allerede eksisterende elkedler, idet Forsyningstilsynet herom kan henvise til Energinets bemærkninger til høringssvarene, hvor Energinet påpeger rimeligheden i, at Energinet skal stille kapaciteten til rådighed, uanset hvor meget systembrugeren bruger kapaciteten, hvorfor effektabonnementet bedre afspejler de omkostninger, som systembrugeren giver anledning til.

I forlængelse heraf bemærkes, at Forsyningstilsynet har noteret sig det anførte i nogle af høringssvarene om at differentiere effektabonnementet, så forbrugere med få driftstimer eksempelvis ikke betaler det fulde effektabonnement. Tilsynet finder dog ikke betragtningen relevant i forbindelse med vurdering af den anmeldte Metode. Årsagen hertil er følgende: Energinet har anmeldt en Metode til tilsynets godkendelse. I Metoden har Energinet valgt ikke at differentiere effektabonnementet som forslået. Det er den Metode, som tilsynet har taget stilling til i den foreliggende afgørelse.

– Objektive kriterier

Forsyningstilsynet vurderer, at den anmeldte Metode med hensyn til effektbetaling er objektiv, idet der er klare kriterier for, hvilke omkostninger der henføres til hvilke systembrugere, og dermed hvilken belastning, som systembrugerens forbrug måtte

anses for at have af effekt på nettet.

Det er ligeledes Forsyningstilsynets vurdering, at disse kriterier er både objektive og målbare, og at de endvidere er relevante i forhold til at vurdere de enkelte systembrugeres belastning af nettet.

Kapitel 5 – Nettarif

Den i Metoden fastsatte nettarif fastsættes ud fra elspotprisen i henholdsvis DK1 eller DK2 (alt efter, hvor systembrugeren er tilsluttet), hvorefter denne tillægges en årlig fastsat mark-up og multipliceres med en årlig fastsat tabskoefficient.

Der er redegjort nærmere herfor i afsnittet "Sagsfremstilling".

Nettariffens overensstemmelse med elmarkedsforordningens artikel 18

- **Afspejle omkostningerne for en effektiv og strukturel sammenlignelig netoperatør**

Det fremgår af Metoden, at nettarriffen fastsættes for hvert budområde (DK1 og DK2) på timebasis som elspotprisen tillagt en mark-up for balancerings- og handelsomkostninger multipliceret med en tabsprocent.

Energinet vil efter overgangen til 15 minutters markedstidsenhed (MTU) i EU/EØS fastsætte nettarriffen på timebasis ved at tage gennemsnittet af de 4 kvarters-elspotpriser.

Omkostningerne til nettab afhænger af udvekslingerne i transmissionsnettet og er desuden direkte korreleret med priserne i elspot- og balancemarkederne, hvor Energinet køber energien, der kompenserer for nettabet. Forsyningstilsynet vurderer, at en spotprisafhængig energitarif afspejler Energinets reelle omkostninger til nettab, da omkostningerne afhænger af spotprisen time for time.

Forsyningstilsynet vurderer, at prisfastsættelsen af nettarriffen afspejler omkostningerne for en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatør, jf. elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, 1. led. Forsyningstilsynet har herved lagt vægt på at gennemsnittet afspejler spotprisen af de faktiske omkostninger på timebasis også efter overgangen til 15 minutters MTU.

Metoden § 7 angiver, at Energinet med et varsel på minimum seks måneder kan ændre beregningsmetoden for nettarriffen, så tariffen fastsættes for hvert prisområde på kvartersbasis frem for timebasis. Tilsynet vurderer, at en sådan ændring kan rummes inden for den anmeldte Metode og har ikke yderligere bemærkninger til Metodens § 7.

Forsyningstilsynet har noteret sig det anførte i et af høringssvarene, hvor det påpeges, at det vil være mere omkostningsægte, at den fastsatte nettabskoefficient for nettarriffen er baseret og opgjort på marginale tabskoefficienter på timebasis i stedet for årsbasis. Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet ifølge høringssvaret hertil anerkender den angivne problemstilling og dertil angiver, at en årligt fastsat nettabskoefficient ikke nødvendigvis afspejler det gennemsnitlige nettab i en given time, og at nettabstarriffen derfor ikke afspejler den marginale ændring i Energinets omkostninger til nettab som

følge af en marginal ændring i forbruget, når det gennemsnitlige nettab afviger fra det marginale nettab.

Tilsynet har noteret sig, at Energinet hertil har bemærket, at ovenstående problemstilling vil blive håndteret via en over-/underdækningsregulering det efterfølgende år gennem den fastsatte mark-up.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at de af Energinet fremsendte eksempler på beregning af mark-up ikke indeholder en regulering af differencer i året, og dermed tager beregningseksemplerne ikke højde for de i året opståede under/overdækninger. Tillige bemærker Forsyningstilsynet, at en håndtering under/overdækninger af mark-up ikke er anmeldt i Metodens kapitel 5.

Forsyningstilsynet bemærker endvidere hertil, at Energinet har oplyst, at under/overdækninger vil blive indregnet i den årlige fastsættelse af mark-uppen.

Forsyningstilsynet bemærker, at det fremstår bemærkelsesværdigt, at en håndtering af under/overdækninger ikke er en del af en anmeldte Metode, da Forsyningstilsynets kompetence er at påse, hvorvidt den anmeldte Metode er i overensstemmelse med elmarkedsforordningens artikel 18 og elforsyningslovens § 73.

Det vil efter Forsyningstilsynets umiddelbare vurdering rejse spørgsmål mht. Metodens overensstemmelse med elforsyningslovens § 73 og elmarkedsforordningens artikel 18, såfremt under/overdækninger ikke er en del af den fastsatte mark-up.

Forsyningstilsynet kan i forbindelse med meddelelse af en afgørelse i en metodesag efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, stille betingelser, fastsætte vilkår, tidsbegrænse en afgørelse eller indsætte forbehold om tilbagekaldelse. Se nærmere herom i afsnittet "retsgrundlag".

På baggrund heraf fastsætter Forsyningstilsynet et vilkår for Metodens anvendelse, at Energinet i den årlige beregning af den i Metodens § 5 omtalte mark-up indregner under/overdækninger på de budgetterede mark-up. Vilkåret er fastsat for at sikre, at Metoden afspejler omkostningerne, jf. elmarkedsforordningens artikel 18 og elforsyningslovens § 73.

Tillige har Forsyningstilsynet noteret sig et af hørings svarene, hvor der stilles spørgsmål ved, hvorfor mark up og tabskoefficient ikke også bliver geografisk differentieret ligesom elspotprisen. Tilsynet bemærker, at Energinet efter det oplyste har fravalgt anvendelsen af geografisk differentierede tabskoefficienter og mark-up samt marginale tabskoefficienter for at holde kompleksiteten i nettabstariffen nede. Energinet begrundes således fravalget med, at geografisk differentierede tabskoefficienter vil være komplicerede at indarbejde på grund af ITC-transitkompensationsordningen fastsat i elmarkedsforordningens artikel 49. Energinet har tilføjet, at marginale tabskoefficienter ville skulle være geografisk differentierede, hvis de skulle anvendes. Energinet angiver ydermere, at Energinet vil vurdere, om der skal indføres en geografisk differentiering i forbrugstarifferne og i givet fald vil anmelde en Metode derfor til Forsyningstilsynets godkendelse.

Forsyningstilsynet kan på det foreliggende grundlag ikke afvise, at Metoden for prisfastsættelsen af mark-uppen og tabskoefficienten ikke afspejler omkostningerne for en effektiv og strukturel sammenlignelig netoperatør, men anerkender, at spørgsmålet kan diskuteres. Hertil bemærker Forsyningstilsynet, at Energinet har oplyst, at under/overdækninger indgår samlet i næste års mark-up og tabskoefficient for DK1 og DK2, hvilket efter Forsyningstilsynets forståelse kan medføre en krydssubsidiering mellem tarifmidler opkrævet eller ikke opkrævet af systembrugere hhv. DK1 til DK2 og omvendt.

Energinet har hertil argumenteret for, at indførsel af indførsel af en geografisk differentiering af tabskoefficienten er kompliceret, og effekten af omkostningerne heraf er minimal. Energinet har hertil oplyst, at omkostningerne, som Energinet opkræver via nettariffen for TSO-tilsluttede forbrugere, for nuværende vurderes til cirka 20 mio. kr. om året. Heraf vurderes omkostninger der indgår i mark-up'en at udgøre under 5 pct.

Forsyningstilsynet kan ikke afvise Energinets argumentation omkring, at en indførsel af en geografisk differentiering af tabskoefficienten er kompliceret, og at omkostningerne til mark-up'en udgør under 5 pct. af årlige omkostninger på ca. 20 mio. kr. Forsyningstilsynet bemærker hertil, at tilsynet ikke kan afvise, at denne Metode til omkostningsopgørelsen svarer til, hvordan en effektiv og strukturel netoperatør ville opgøre og tarifere sine omkostninger.

De her beskrevne usikkerheder er årsag til, at Forsyningstilsynet alene finder grundlag for at godkende Metoden frem til udgangen af 2031.

Der henvises nærmere herom i afsnittet "Varigheden af perioden for Metodens anvendelse" nedenfor.

– **Gennemsigthed**

Forsyningstilsynet har vurderet, om Metoden er gennemsigtig, jf. elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, 1. led.

Forsyningstilsynet har ved vurderingen heraf lagt vægt på, at Metodens kapitel 5 direkte beskriver, hvordan nettariffen beregnes og fastsættes, hvilket bidrager til at systembrugere får den fornødne adgang til oplysninger om forudsætningerne for Energinets prisfastsættelse. Hertil bemærker tilsynet, at Energinet tillige i Metodens baggrundsmateriale har angivet beregningseksempler på den fastsatte mark-up samt tabskoefficient.

Energinet har oplyst, at Energinet ikke planlægger at udsende en daglig oversigt over niveauet for nettabstariffen for det kommende døgn, men i stedet lader systembrugere undersøge elspotprisen selv, når den udmeldes fra børserne. Forsyningstilsynet vurderer, at dette ikke kan føre til en ændret vurdering af, at nettariffen vurderes som gennemsigtig. Forsyningstilsynet har i den forbindelse lagt vægt på, at der er tale om få meget store forbrugere, hvor tilsynet antager, at elspotprisen i forvejen udgør en væsentlig parameter i disse systembrugeres produktionsplanlægning.

– **Ikkediskriminerende kriterier /anvendes uden forskelsbehandling**

Forsyningstilsynet vurderer, at nettariffen sker uden usaglig forskelsbehandling og dermed i overensstemmelse med kriterierne derom fastsat i elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, 1.led, og elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at der ved betalingen af nettariffen sker en forskelsbehandling ved, at systembrugere i DK1 og DK2 betaler to forskellige tariffer baseret på, hvor i landet systembrugeren er placeret. Forskelsbehandlingen er efter tilsynets vurdering sagligt begrundet i Metoden med henblik på at sikre en øget omkostningsæghed i tarifieringen samt lovligheden af geografisk differentiering i elforsyningslovens § 73.

– **Netsikkerhed og fleksibilitet**

Det er Forsyningstilsynets vurdering, at den spotprisafhængige energitarif vil understøtte fleksibelt elforbrug jf. elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, 2. led, da tariffen forstærker prissignalet fra elspotprisen og derved giver elkunderne incitament til at flytte forbruget til timer med lave priser.

– **Understøtte af systemets samlede effektivitet**

Det er endvidere Forsyningstilsynets vurdering, at nettariffen opfylder kravet om at *understøtte systemets samlede effektivitet i kraft af prissignaler til kunder* jf. elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, 2.led. Forsyningstilsynet lægger herved vægt på, at fleksibelt elforbrug understøtter det eksisterende elsystem og kan spare Energinet for udbygninger af det eksisterende transmissionsnet.

– **Tage hensyn til omfanget af kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen**

Forsyningstilsynet vurderer, at kriteriet om, at størrelsen af slutkundetariffer, hvor det er hensigtsmæssigt, skal tage hensyn til omfanget af kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen jf. herved elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 3, er opfyldt.

Forsyningstilsynet har herved lagt vægt på, at Metoden har til formål at sikre en bedre udnyttelse af nettet ved at indføre en spotprisafhængig nettarif, således sikre Energinet, at systembrugere betaler for det faktiske nettab i en given time.

Elforsyningslovens § 73

– **Rimelighed**

Forsyningstilsynet vurderer, at det er *rimeligt*, at opkræve en spotprisafhængig nettarif, der er baseret på baggrund af en geografisk differentiering.

Forsyningstilsynet har herved lagt vægt på, at geografisk prisdifferentiering for elkunder tilsluttet elnettet på 10 kV-spændingsniveau og opefter er en mulighed inden for

rammerne af elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., og Energinet vil hr på baggrund heraf kunne foretage en sådan geografisk prisdifferentiering i forhold til opkrævning af nettariiffen på baggrund af elspotprisen for DK1 og DK2.

Energinets redegørelse over, hvorfor det alene er en del af nettariiffen, som skal geografisk differentieres er angivet nærmere i afsnittet ovenfor om "Omkostningsægte kriterier". Forsyningstilsynet bemærker, at det kan diskuteres, hvorvidt det er rimeligt, at alene en del af nettariiffen er geografisk differentieret. Forsyningstilsynet henviser i den henseende til afsnittet "Varigheden for Metodens anvendelse".

– **Objektivitet**

Optrævningen af nettariiffen afhænger af, om systembrugeren er placeret i DK1 eller DK2. Den fastlagte spotprisafhængige nettarif afhænger derfor af elspotprisen opgjort for DK1 eller DK2. Forsyningstilsynet finder, at Energinet på tilstrækkelig vis har godtgjort, at Metoden gennem ved objektive kriterier fastlægger, om systembrugeren skal tilføres efter DK1 eller DK2.

Kapitel 6 – Ikrafttræden

Energinet har i kapitel 6 anmeldt, at Metoden skal træde i kraft den 1. januar 2025, til lige er anmeldt at Metoden ændrer i Energinets metode: "Opdeling af den systemansvarlige virksomheds tarifpuljer den 1. januar 2005", som blev godkendt af Forsyningstilsynet den 25. oktober 2004 samt "Ens eltariffer for Energinet.dk i Øst- og Vestdanmark", som blev godkendt af Forsyningstilsynet den 20. december 2010.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at Metoden først kan anvendes af Energinet efter Metoden er godkendt af Forsyningstilsynet, jf. elforsyningslovens § 73 a, stk. 1. Tilsynet bemærker desuden, at Energinet på et møde med tilsynet den 22. august 2024 har oplyst, at Energinet har udskudt implementeringen af Metoden til 1. januar 2026. Tilsynet lægger på den baggrund til grund, at Energinet vil anvende Metoden pr. 1. januar 2026 uanset det anførte i Metoden.

Varighed af perioden for Metodens anvendelse og vilkår for Metodens anvendelse

Energinet har angivet, at de i den kommende tid vil vurdere, om der skal indføres mere geografisk differentiering i forbrugstarifferne, men har i denne omgang valgt at prioritere en hurtigere metodeanmeldelse af en kapacitetstarif højest. Årsagen hertil beror på, at udviklingen af en langtidsholdbar model for geografisk differentierede forbrugstariffer er kompleks ifølge Energinet. Energinets Metode rummer derfor - i sagens natur – en række usikkerheder, særligt når det gælder om tarifieringen afspejler omkostningerne, og dermed om Metoden er i overensstemmelse med de materielle kriterier for godkendelsen deraf, hvad der er redegjort nærmere ovenfor.

Forsyningstilsynet godkender derfor Metoden i en tidsbegrænset periode og alene frem til udgangen af 2031 fra Metoden tages i anvendelse den 1. januar 2026, jf. Metodens § 6. Denne godkendelse omfatter dog ikke de dele af Metoden, som omhandler

systembrugere tilsluttet med tredjepartsadgang. Forsyningstilsynet fastsætter som vilkår for Metodens anvendelse, at Energinet i den årlige budgettering af den i Metodens § 5 omtalte mark-up indregner under/overdækninger fra året før.

Forsyningstilsynet vurderer, at en sådan delvis godkendelse af Metoden med vilkår ikke er til hinder for, at Energinet kan tage de dele af Metoden, som godkendes, i anvendelse.

Den seksårige periode, som Metoden – med de ovennævnte vilkår delvis godkendes for – følger anbefalingerne i ACERs bedste praksis på tarifområdet, hvor det hedder, at tarifmetoder bør have en varighed på mindst fire år. Endvidere vurderes en seksårig periode at være tilstrækkelig til, at 1) Energinet kan gennemføre den ovennævnte evaluering og på den baggrund – og under hensyntagen til de kritikpunkter, som er fremført af en række aktører forud for denne afgørelse – og anmelde en metode for perioden efter 2031; dette eventuelt som en videreførelse af den metode, der godkendes med denne metode, eller med justeringer, og at 2) Forsyningstilsynet efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, kan træffe afgørelse om godkendelse af en metode for nettariffen for TSO-tilsluttet forbrug, som kan finde anvendelse for perioden efter 2031.

Forsyningstilsynet oplyser vejledende dertil, at Energinet er som følge af tidsbegrænsningen ikke afskåret fra at anmelde en metode til Forsyningstilsynets godkendelse, som erstatter denne delvist godkendte metode før udgangen af 2031. Energinet kan være forpligtet dertil som følge af ændringer i de retlige eller faktuelle forhold eller forudsætninger, som Energinet har lagt til grund for Metoden.

Forsyningstilsynet har i det foregående forholdt sig til de høringssvar, som tilsynet har modtaget fra Energinet og ved sin offentlige høringer som led i sagens behandling, for så vidt som tilsynet har vurderet, at bemærkningerne er relevante for sagens afgørelse. Det i øvrigt anførte i høringssvarene kan ikke føre til et andet resultat.

Offentliggørelse af afgørelse

Denne afgørelse vil blive offentliggjort på Forsyningstilsynets afgørelsesdatabase (<https://afg.forsyningstilsynet.dk/>) jf. elforsyningslovens § 78 b.

Klagevejledning

Der er mulighed for at klage til Energiklagenævnet over Forsyningstilsynets afgørelse.

Reglerne om klage ændrer sig fra og med den 1. juli 2025. Se nedenfor, hvordan man klager før og efter denne dato.

Hvis der indgives klage før den 1. juli 2025

- Klagen skal være indgivet skriftligt til Energiklagenævnet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

- Klagen kan indgives til Energiklagenævnet via Klageportalen i Nævnenes Hus: kpo.naevneneshus.dk. Energiklagenævnet anbefaler, at klagen indgives via klageportalen.
- Alternativt kan klagen indgives pr. e-mail til ekn@naevneneshus.dk eller pr. post til Energiklagenævnet, Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg.

Yderligere vejledning om klage fremgår på Energiklagenævnets hjemmeside www.ekn.dk eller kontakt Energiklagenævnet på tlf.: 72 40 56 00.

Reglerne om klage fremgår af § 89 i lov om elforsyning jf. lovbekendtgørelse nr. 1248 af 24. oktober 2023.

Hvis der indgives klage fra og med den 1. juli 2025

- Klagen skal være indgivet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.
- Klagen skal indgives til Forsyningstilsynet via Klageportalen i Nævnenes Hus: kpo.naevneneshus.dk. Man tilgår klageportalen via borger.dk eller virk.dk og logger ind med MitID.
- En klage er indgivet via klageportalen, når den er tilgængelig for Forsyningstilsynet i klageportalen. Klageren vil modtage en kvittering, når klagen er indgivet.
- Klagen sendes i første omgang automatisk fra klageportalen til Forsyningstilsynet. Hvis Forsyningstilsynet fastholder afgørelsen, videresender Forsyningstilsynet klagen til Energiklagenævnet via klageportalen. Klager får besked, når klagen er videresendt.

Bemærk, at man fra og med den 1. juli 2025 som udgangspunkt ikke længere kan indgive klagen på anden måde end via klageportalen, *medmindre* klageren er fritaget fra obligatorisk tilslutning til Digital Post efter reglerne herom i lov om Digital Post fra offentlige afsendere.

- Klager, der er fritaget fra obligatorisk tilslutning til Digital Post, kan i stedet indgive klagen skriftligt til Forsyningstilsynet på anden måde, f.eks. via e-mail til post@forsyningstilsynet.dk eller pr. post til Forsyningstilsynet, Torvegade 10, 3300 Frederiksværk.

Energiklagenævnet vil som udgangspunkt afvise klager, der indgives uden om klageportalen (*medmindre* man er fritaget fra obligatorisk tilslutning til Digital Post, jf. ovenfor), *medmindre* der foreligger særlige grunde til det.

- Hvis en klager, der ikke er fritaget fra obligatorisk tilslutning til Digital post, ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal klager sende en begrundet anmodning til Forsyningstilsynet. Vi videresender herefter anmodningen til Energiklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt klagers anmodning kan imødekommes.

Kontakt gerne Forsyningstilsynet skriftligt eller på telefonnr. 4171 5400 og spørg efter Juridisk Sekretariat for nærmere vejledning. Læs mere om Forsyningstilsynet på vores hjemmeside www.forsyningstilsynet.dk.

Reglerne om klage fremgår af § 89 i lov om elforsyning jf. lovbekendtgørelse nr. 1248 af 24. oktober 2023 og af § 17 i lov om Energiklagenævnet, jf. [lov nr. 468 af 14. maj 2025 om Energiklagenævnet](#), der træder i kraft den 1. juli 2025.

Med venlig hilsen

Carsten Smidt
Direktør